

შირაკი

SHIRAKI

გამოდის 1937 წლიდან
დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გაზეთი

№40 (9.900)

26 ოქტომბერი-2 ნოემბერი 2019 წელი

ფასი: 50 თეთრი

ყოველკვირული გამოცემა

სიზიფეს
მოთმინება,
როგორც სასჯელი

გვ. 3

დაუბა ბეჰაუხი
მსოფლიო
ჩემპიონი
მესამეჯ გახდა

გვ. 2

„ქიზიყური შემოდგომა“ სკოლაში

ზემო მარხაანის საჯარო სკოლის საძირკვლის კურთხევა სკოლის მოსწავლეებმა „ქიზიყური შემოდგომით“ აღნიშნეს. ღონისძიებას დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის მერი ნიკოლოზ ჯანიაშვილი, საკრებულოს თავმჯდომარე ნუგზარ პაპიაშვილი და საგანმანათლებლო რესურსცენტრის ხელმძღვანელი ეთერ დავითაშვილი ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებთან ერთად დაესწრნენ.

„ქიზიყური შემოდგომაზე“ სკოლის თითოეულმა კლასმა მუსიკალური ნომრები და ტრადიციული კერძები წარმოადგინა.

მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელებმა სკოლის დირექტორს, მათა ხუნაშვილს, პედაგოგებს, მოსწავლეებსა და მათ მშობლებს მასშტაბური და ლამაზი ღონისძიების მომზადებისათვის მადლობა გადაუხადეს და საგანმანათლებლო საქმიანობაში წარმატებები უსურვეს.

მერის ანგარიში

31 ოქტომბერს, 16 საათზე, დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომათა დარბაზში დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის მერი ნიკოლოზ ჯანიაშვილი 2019 წლის ანგარიშით წარდგება.

დაინტერესებულ პირებს გთხოვთ, მოხრდნენ.

მისამართი: ქ. დედოფლისწყარო, კოსტავას ქ. № 44

10 ნოემბერი – ზიროსმანობა 2019

მირზაანი

12 საათი

გახარია — „საქართველოს უზარმაზარი პოტენციალი აქვს გახდეს ჰაბი ვაჭრობის ხელშესაწყობად“

„საერთაშორისო ვაჭრობის ხელშეწყობა წარმოადგენს ეკონომიკის განვითარებისკენ გადადგომულ მნიშვნელოვან ნაბიჯს. ბიზნესი არის ეკონომიკური ზრდის ძირითადი მამოძრავებელი ძალა და მთავრობების მიერ განხორციელებული სავაჭრო რეფორმების საბოლოო ბენეფიციარი. შედარებით მცირე ადმინისტრაციული, ლოგისტიკური და სატრანსპორტო ბარიერები, გამარტივებული და ჰარმონიზებული სავაჭრო პროცესები ხელს უწყობს ქვეყნებს შორის ვაჭრობის გაძლიერებას, - ამის შესახებ პრემიერ-მინისტრმა, გიორგი გახარია, „აბრეშუქის გზის ფორუმზე“ სიტყვით გამოსვლისას განაცხადა.

პრემიერის განცხადებით, მნიშვნელოვანია, რეგიონში არსებული მულტინაციონალური მოთამაშეებისთვის სტაბილური, პროგნოზირებადი და მიმზიდველი გარემოს შექმნა, არასატარიფო ბარიერების მოხსნა, საზღვრის კვეთის და სხვა ადმინისტრაციული პროცედურების შემსუბუქება.

„ხაზგასასმელია, რომ ამ მხრივ საქართველო მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე ლიბერალური სავაჭრო პოლიტიკის გამტარებელია, იმპორტირებული საქონლის 80%-ზე მეტი 0%-იანი იმპორტის გადასახადით იბეგრება. გამარტივებული საბაჟო პროცედურები და მინიმალურია არასატარიფო ბარიერები.

საქართველო, როგორც მხოლოდ 3.7 მილიონიანი სამომხმარებლო ბაზარი, შესაძლოა ვინმემ მიიჩნიოს არა მიმზიდველად. თუმცა, თუ შევხედავთ საქართველოს, როგორც რეგიონულ ჰაბს, მნიშვნელოვან განსხვავებას მივიღებთ. ჩვენ საქართველოს აღვიქვამთ და ვუყურებთ, როგორც კარიბჭეს, არა მხოლოდ კავკასიის, არამედ შუა აზიის, შემდგომ ევროპის და უფრო მსხვილ დასავლეთ და აღმოსავლეთ ბაზრებზე წვდომისთვის.

ხელსაყრელ საინვესტიციო გარემოსთან ერთად, საქართველოში თქვენ დაგხვდებათ საინვესტიციო პრეფერენციები, რომლებიც გაძლეთ საშუალებას, 2.3 მილიარდიან სამომხმარებლო ბაზრებზე წვდომისთვის. სამომხმარებლო ბაზრების ძირითადი ინფრასტრუქტურა იმ თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებებით, რომელიც დღეს საქართველოს უკვე აქვს: ეს არის, როგორც მოგახსენებთ, ჩინეთის რესპუბლიკასთან თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ ხელშეკრულება, ეს არის ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ ხელშეკრულება. ეს არის დსთ-ს ქვეყნებთან თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულება, ასევე, თურქეთთან, უკრაინასთან. ასევე, ხაზგასმით მინდა აღვნიშნო ის მოლაპარაკებები, რომლებიც დღეს მიმდინარეობს თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ ინდოეთთან და ისრაელთან.

შესაბამისად, საქართველოს თავისი სტრატეგიული მდებარეობით ევროპასა და აზიას შორის, კარგად განვითარებული სატრანსპორტო და საბაჟო ინფრასტრუქტურით, ბიზნესზე მორგებული პოლიტიკით, ძლიერი რეგიონული და რეგიონს გარე სავაჭრო ურთიერთობებით, საქართველოს აქვს უზარმაზარი პოტენციალი, გახდეს ჰაბი და როგორც ისტორიულად, დღესაც განაგრძოს შესარულოს მნიშვნელოვანი როლი აღმოსავლეთს და დასავლეთს შორის ვაჭრობის ხელშესაწყობად, - განაცხადა გიორგი გახარია.

პრემიერ-მინისტრის თქმით, საერთაშორისო ვაჭრობის განვითარებისთვის კრიტიკულად მნიშვნელოვანი კომპონენტია სატრანსპორტო ქსელები და ინფრასტრუქტურა.

„დღევანდელ სამყაროში, აზიასა და ევროპას შორის ახალი სატრანსპორტო დერეფნების განვითარება არამარტო შესაძლებლობა, არამედ აუცილებლობაცაა, საერთაშორისო ვაჭრობის ხელშეწყობისთვის.

აღსანიშნავია, რომ ბოლო წლების განმავლობაში მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადაიდგა საქართველოს სატრანსპორტო და ლოგისტიკური ფუნქციების კიდევ უფრო გაძლიერებისათვის როგორც ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების, ისე საკანონმდებლო ბაზის დახვეწისა და საერთაშორისო სატრანსპორტო სისტემებში ინტეგრაციის თვალსაზრისით. ამ საკითხში, საქართველო დღეს წარმოადგენს სანდო და მყარ პარტნიორს. საქართველო ევროპა-კავკასია-აზიის სატრანსპორტო დერეფნის - ტრასეკას წევრია მისი დაარსების დღიდან. ამასთან, 2016 წელს შეუერთდით ცენტრალური აზიის რეგიონული ეკონომიკური თანამშრომლობის (CAREC) პროგრამას და მას შემდეგ, აქტიურად ვთანამშრომლობთ ნევრ ქვეყნებთან. აზიისა და ევროპის უმოკლესი გზით დასაკავშირებლად, საქართველო ასევე ჩართულია სხვადასხვა ინიციატივაში ახალი სატრანსპორტო მარშრუტების განვითარების მიზნით, როგორცაა შუა დერეფანი, ლაპის ლაზული და სხვა“, - განაცხადა გიორგი გახარია.

გენერალური პროკურატურა მამუკა ხაზარაძის მიერ უწყებაში ჩაბარებულ „მუქარის წერილის“ დედანთან დაკავშირებით განცხადებას ავრცელებს

გენერალური პროკურატურა „თიბისი ბანკის“ დამფუძნებლის მამუკა ხაზარაძის მიერ უწყებაში გუშინ ჩაბარებულ „მუქარის წერილის“ დედანთან დაკავშირებით განცხადებას ავრცელებს.

როგორც პროკურატურაში აცხადებენ, „წერილი თვეების განმავლობაში, სხვადასხვა ქვეყანაში, პირთა განუსაზღვრელი წრისთვის ფიზიკურად იყო ხელმისაწვდომი, რაც მნიშვნელოვნად ართულებს მასზე ეფექტური დაქტილოსკოპიური თუ სხვა სახის კვლევების ჩატარებას“.

მათივე ინფორმაციით, ამ დროისთვის წერილი დალუქულია. „დღეიდან საჯარო ინტერესის გათვალისწინებით, გვსურს საზოგადოებას მივაწოდოთ ინფორმაცია მამუკა ხაზარაძისა და ბადრი ჯაფარიძის მიერ გუშინ, საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში წარმოდგენილი მასალების თაობაზე.

2019 წლის 21 ოქტომბერს, მამუკა ხაზარაძემ და ბადრი ჯაფარიძემ საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში წარმოადგინეს ბრიტანული კერძო კომპანიის მიერ ჩატარებული დაქტილოსკოპიური კვლევის ამსახველი დასკვნა, კომპაქტ-დისკი, ასევე, დაულუქავ, ღია კონვერტში მოთავსებული, მათი თქმით, „მუქარის წერილის დედანი“ და განცხადება, წარმოდგენილ მასალებზე შესაბამისი რეაგირების მოთხოვნით.

აღსანიშნავია, რომ ზემოხსენებული წერილი თვეების განმავლობაში, სხვადასხვა ქვეყანაში, პირთა განუსაზღვრელი წრისთვის ფიზიკურად იყო ხელმისაწვდომი, რაც მნიშვნელოვნად ართულებს მასზე ეფექტური დაქტილოსკოპიური თუ სხვა სახის კვლევების ჩატარებას.

მიუხედავად ამისა, პროკურატურის მიერ კანონის მოთხოვნათა დაცვით უკვე განხორციელდა წარმოდგენილი მასალების საპროცესო წესით დამაგრება და დალუქვა.

ამასთან, საქართველოს პროკურატურა მიმდინარე გამოძიების ფარგლებში, დეტალურად შეისწავლის განმცხადებლების მიერ წარმოდგენილ მასალებს და შესწავლის შედეგების შესახებ დამატებით მიაწვდის ინფორმაციას საზოგადოებას“, - ნათქვამია პროკურატურის განცხადებაში.

ლაშა ბექაური მსოფლიო ჩემპიონი მისამედ გახდა

„სულ ვცდილობ და მომავალშიც ვეცდები, ჩემი სამშობლო და ხალხი გაგახარო“

ძიუდოს მსოფლიოს ახალგაზრდული მსოფლიოს ჩემპიონატის ტრიუმფატორმა ლაშა ბექაურმა საკუთარ „ფეისბუქის“ გვერდზე გულშემატიკურებს გვერდში დგომისათვის მადლობა გადაუხადა.

ბექაური აცხადებს, რომ ყოველთვის ცდილობდა და მომავალშიც ეცდებოდა, რომ ოჯახი, სამშობლო და ქართველი ხალხი გაახაროს.

ლაშა ბექაური: „ულრმესი მადლობა ყველას გვერდში დგომისთვის, გულშემატიკურობისთვის და საერთოდ ყველაფრისთვის.

მიყვარხართ, ვინც მიყვარხართ. სულ ვცდილობ და მომავალშიც ვეცდები ჩემი ოჯახი, ჩემი სამშობლო და ჩემი ხალხი გაგახარო. ამისთვის ყველაფერს გავაკეთებ. — აცხადებს ლაშა ბექაური.

მაროკოს ქალაქ მარაკეში 90 კილოგრამ წონით კატეგორიაში მოასპარეზე ლაშა ბექაურმა მსოფლიოს ჩემპიონის ოქროს მედალი დაისაკუთრა. მსოფლიოს სამგზის ჩემპიონმა ფინალში, ევროპის ჩემპიონატის მსგავსად, კვლავაც უნგრელი როლანდ გომი დააიპონა, ხოლო 1/2 ფინალში, კი შარშანდელის მსგავსად, იაპონელი კოსუკო მაშიამა დამწუხრა.

ბექაურმა წელს ოქროს დუბლი შეასრულა. მან წელს ევროპის პირველობაც მოიგო.

აშშ-ის წარმომადგენელთა პალატამ საქართველოს მხარდამჭერი ორპარტიული აქტი დაამტკიცა

აშშ-ის წარმომადგენელთა პალატამ ერთსულთაგან დაამტკიცა ორპარტიული „საქართველოს მხარდამჭერი აქტი“, რაც საქართველოსა და აშშ-ს შორის სტრატეგიული ურთიერთობების თვისებრივად კიდევ უფრო მაღალ დონეზე აყვანის მკაფიო დასტურია. ამის შესახებ ინფორმაციას საგარეო საქმეთა სამინისტრო ავრცელებს.

მათი ცნობით, ორპარტიული კანონპროექტი კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს საქართველოს სუვერენიტეტის, დამოუკიდებლობისა და ტერიტორიული მთლიანობისადმი აშშ-ის მტკიცე მხარდაჭერას და საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ადამიანის უფლებათა დამარღვევი პირების წინააღმდეგ სანქციების დაწესების ინიციატივით გამოდის. კანონპროექტი განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს აშშ-საქართველოს შორის თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროში თანამშრომლობას, საქართველოს თავდაცვისუნარიანობის განმტკიცებას და ამ მიმართულებით სახელმწიფო მდივანს, შესაბამის უწყებებთან ერთად საქართველოსთან თანამშრომლობის მომავალი ხუთი წლის სტრატეგიის წარდგენას ავალებს. კანონპროექტი კონგრესი აშშ-ს სავაჭრო წარმომადგენელს მოუწოდებს გადადგას ქმედითი ნაბიჯები საქართველოსა და აშშ-ს შორის თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების გასაფორმებლად, მოლაპარაკებების მიმართულებით. აშშ-ის წარმომადგენელთა პალატის მიერ დამტკიცებული

„საქართველოს მხარდამჭერი აქტი“ საქართველოს მეგობართა ჯგუფის თანათავმჯდომარე კონგრესმენებმა, ჯერი კონოლიმ (დემოკრატი-ვირჯინიის შტატი) და ადამ კინზინგერმა (რესპუბლიკელი-ილინოისის შტატი) 2019 წლის 16 იანვარს წარადგინეს. კანონპროექტს 31-მდე თანასწორიანი ჰყავდა, როგორც დემოკრატიული, ასევე რესპუბლიკური პარტიებიდან. აშშ-ის წარმომადგენელთა პალატის მიერ საქართველოს მხარდამჭერი აქტის ერთსულთაგან დაამტკიცებამდე, იგი კონგრესის რამდენიმე კომიტეტმა, მათ შორის საგარეო ურთიერთობათა, ოურიდიულ საკითხთა და შემოსავლების კომიტეტებმა ერთხმად მიიღეს.

საკანონმდებლო აქტი კონგრესი გმობს რუსეთის მიერ საქართველოს რეგიონების - აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის ოკუპაციას; ასევე, ოკუპირებულ რეგიონებში ადამიანის უფლებათა დარღვევის შემთხვევებს, მათ შორის, საქართველოს მოქალაქეების, არჩილ ტატუნაშვილის, გიგა ოთხოზორიას და დავით ბაშარულის მკვლელობებს. ამ სახით, კანონპროექტი ეხმარება „რუსეთის ფედერაციის მიერ ოკუპირებული აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონში ადამიანის უფლებების უხეში დარღვევისა და „ოთხოზორია-ტატუნაშვილის სიის შესახებ“ საქართველოს პარლამენტის ორპარტიულ რეზოლუციას; კერძოდ, კანონპროექტი გმობს რუსეთის ფედერაციის მიერ ძალისმიერი გზით ოკუპირებულ საქართველოს აფხაზეთსა და ცხინვალის რეგიონში/სამხრეთი ოსეთი მიმდინარე დაკავების, გატაცებისა და ადამიანის უფლებათა სხვა დარღვევებს, მათ შორის საქართველოს მოქალაქეების - არჩილ ტატუნაშვილის, გიგა ოთხოზორიასა და დავით ბაშარულის მკვლელობებს. კანონპროექტი მხარს უჭერს კონფლიქტის მშვიდობიან მოგვარებას და მოუწოდებს რუსეთის ფედერაციას, რომ სრულად შეასრულოს ევროკავშირის შუამავლობით მიღწეული ცეცხლის შეწყვეტის თაობაზე 2008 წლის 12 აგვისტოს შეთანხმება, და მხარს უჭერს საქართველოს რეგიონებში - აფხაზეთსა და ცხინვალის რეგიონში/სამხრეთი ოსეთი საერთაშორისო უსაფრთხოების მექანიზმების შექმნასა და საკუთარ სახლებში იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა უსაფრთხო და ღირსეულ დაბრუნებას. კონგრესი აშშ-ში შესვლის აკრძალვის, ქვეყნიდან გაძევების, ვიზისა, თუ აშშ-ში შესასვლელად საჭირო სხვა შესაბამისი დოკუმენტების არგაცემის/გაუქმების, შესაბამისი ტრანზაქციების დაბლოკვის/აკრძალვის და ფინანსური აქტივების დაყადაღების გზით სანქციების დაწესებას მოითხოვს ყველა იმ პირისადმი, ვინც უშუალო მონაწილეობით, ან დახმარების განწევს გზით პასუხისმგებელია რუსეთის მიერ ოკუპირებული აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის ტერიტორიებზე ადამიანის უფლებათა უხეში დარღვევებზე. კონგრესი ავალებს აშშ-ის პრეზიდენტს, აშშ-ის ხაზინის მდივანთან კონსულტაციის გზით, კანონის ამოქმედებიდან 60 დღის ვადაში და 180 დღიან პერიოდში მინიმუმ ერთხელ, ზემოხსენებულ დანაშაულებრივ ქმედებებში გამოვლენილი პირების თაობაზე კონგრესისათვის დეტალური ანგარიშის წარდგენას. კანონპროექტით აშშ-ის კონგრესი მხარდაჭერას გამოხატავს და ხაზს უსვამს საქართველოში მიმდინარე დემოკრატიული ფასეულობების განვითარებას, მათ შორის თავისუფალ და სამართლიან არჩევნებს, საჯარო სექტორის გამჭვირვალობასა და ანგარიშვალდებულებას, კანონის უზენაესობასა და ქვეყანაში მიმდინარე ანტიკორუფციულ ძალისხმევებს.

სიზიფის მოთმინება, როგორც სასჯელი

ათი თვის გაყინული ხელ-ფასები, გაუქმებული დაზღვევა, გადაუსდებელი შედეგად და-ბროვილი და გაზრდილი საბანკო დავალიანება, რის გამოც ბევრს ბინების ბარათზე დარჩენა ემუქრება - ასეთია სიტუაცია, რომელიც აღმოჩნდა „ფრონტარა ისტარა ჯორჯიას“ დედოფლისწყაროელი თანამშრომლები.

„ყველა ბანკში გვაქვს ვალი, ჯარიმები ერიცხება და ასტრონომიული თანხები გახდა უკვე. ესეც კანონის დარღვევაა. ჩვენ სახელფასო სესხები გვაქვს აღებული, ამ შემთხვევაში ბანკს არ აქვს უფლება, რომ ჯარიმები დაგვაკისროს, მაგრამ... მე 5 თვით შევარჩეე ჯარიმები თი ბი სი ბანკში, ანუ ასეთი რამ არსებობს, მაგრამ ყველა ჩემი თანამშრომელი რომ დავაკვლიანე, მეც შემინყვიტეს ეს პრივილეგია. შარშან მამულაშვილი შეგვიპირდა, რომ ჯარიმებს გადავიხდიდა, მე დავიჯერე მისი დაპირება, მივედი ბანკში და ამონაწერი გავაკეთებინე. როგორც სჩანს, მისი დაპირება ცარიელი სიტყვები აღმოჩნდა“ - ამბობს აქციის ერთ-ერთი მონაწილე.

დედოფლისწყაროში ქართულ-ამერიკული ნავთობკომპანიაში 10 თვეა, უსაფრთხოდ ვუშვებ. როგორც ისინი აცხადებენ, ნავთობის მოპოვების საფუძვალზე უწყვეტ რაჟიონში მიმდინარეობს, ნაღვლის რეალიზაცია ხდება, მათ ხელფასებს კი კვლავ „ყაღალა ადვს“. კომპანიის ყველა თანამშრომელს გაუფრთხილეს აქვს პრობლემა, რომელიც უკვე აღმოჩნდა, რომელიც უკვე აღმოჩნდა, რომელიც უკვე აღმოჩნდა. მიუხედავად იმისა, რომ ხელშეკრულების პირობები დასაქმებულთა ვალდებულებათა ერთად

დასაქმებულის მოვალეობასაც მოიცავს, მათ შორის - შრომის ანაზღაურების ვალდებულება, მისი დარღვევისთვის არაა დასჯილი. ნავთობკომპანიის თანამშრომლები უწყვეტ რაჟიონში აბრკალებენ მუშაობას და სიზიფის მოთმინებით ელიან ხელშეწყობის კითხვებს - როგორ გამოვიყენოთ ხელფასი...

23 ოქტომბერს „ფრონტარა ისტარა ჯორჯიას“ 80-მდე თანამშრომელი კომპანიის გენერალურ დირექტორს ზაზა მამულაშვილს შეხვდა და მისგან მოითხოვა პასუხი კითხვაზე - როდის მიიღებენ 10 თვის მანძილზე დაგროვილ დავალიანებას? ან სად მიდის თანხა, რომელიც მათ მიერ მოპოვებული ნედლეულის რეალიზაციის შედეგად კომპანიაში შედის?

როგორც შეხვედრაზე ზაზა მამულაშვილმა განაცხადა, მიმდინარეობს დავა სასამართლოში, რომელსაც სჭირდება ხარჯები. მართალია, ნედლეულის მოძიება მიმდინარეობს, მაგრამ მათ ორ ანგარიშს ინკასო აქვს დადებული(!). ერთი, 250 000 ლარიანი ყაღალა, ცოტა ხნის წინ მოიხსნა და თანამშრომლებმა ხელფასები აიღეს, ხოლო მეორე ანგარიშს 130 000 ლარიანი ყაღალა ადევს. სწორედ ამის გამო ვერ ხდება მათი შრომის ანაზღაურების გაცემა. მამულაშვილის განცხადებით, სახელმწიფო კიდევ ერთ პრობლემას ქმნის. არსებობს 5 პუნქტიანი შეთანხმება, რომლის შესახებაც სახელმწიფოსთან მიმდინარეობს მოლაპარაკება. მათგან ორი პუნქტი: დღგ-სგან და აქციისგან გათავისუფლება(!) გახლავთ. სახელმწიფოსთან მიღწეული შეთანხმების შედეგად მათ კომპანიას გადაერიცხება დღგ-ს თანხა, რითიც დასაქმებულთა ხელფასებს უპრობლემოდ

გაისტუმრებენ.

შეხვედრაზე იყო გაჭირვებული ადამიანების გულწრფელი გულსტიკივილი, რასაც მეორე მხრიდან ხან ცინიზმი, ხან კი მუქარა ეგებებოდა...

„50 წლის კაცი ვარ. 10 თვეა, ჩემს მოხუც, პენსიონერ მშობლებს ვიხმე პურის ფულს, რომ მე და ჩემი ცოლი შვილები არ დავიხიოცოთ. შვილი, რომელიც მშობლებს უნდა ინახავდეს, აქეთ კვლავ მათი სარჩენი ვხდები. ამაზე მეტი საშინელება გაგონილა?“ - კითხვა დასვა შეხვედრის ერთმა მონაწილემ და ამით ბევრის სათქმელი თქვა.

„ზამთარი მოდის, რით გავთბეთ ან რა ვჭამოთ? ჩვენ ხომ ამ ხელფასის იმედით ვიყავით. ვითმენთ, მაგრამ ჩვენს მოთმინებასაც ხომ აქვს საზღვარი?“

„ჩემი შვილი სტუდენტია, რა ვქნა, რითი გადავუხადო სწავლის გადასახადი? გამოდის, რომ სწავლას თავი უნდა დაანებოს...“

ყველა ამ გულსტიკივლზე და კითხვაზე პასუხი ერთი იყო: გთავაზობთ მოთმინებას. „დღეს კომპანიას კრიზისი აქვს. ჩვენ ხელფასებს, სირთულეების დაძლევის შემდეგ, აუცილებლად ავანაზღაურებთ. დღეს კი თქვენ ფულს სთხოვთ კომპანიას, რომელსაც ფული არ აქვს... მაშინ ნება რატომ არ იბოძეთ და მეტი ნავთობის მოპოვება ვერ შეძელით? კრიზისიც არ შეიქმნებოდა!“ - მამულაშვილის ამ რეპლიკამ ხალხის სერიოზული გუ-

ლისწყრომა გამოიწვია. დასაქმებულთა ერთმა ნაწილმა ისიც გააჟღერა, რომ ხელფასების გაუცემლობის შემთხვევაში, რკინიგზის პიკეტირებასაც არ მოერიდებიან, რაზეც მუქარისშემცველი პასუხი მიიღეს: „ვინც დააზარალებს კომპანიას, მკაცრად დაისჯება!“

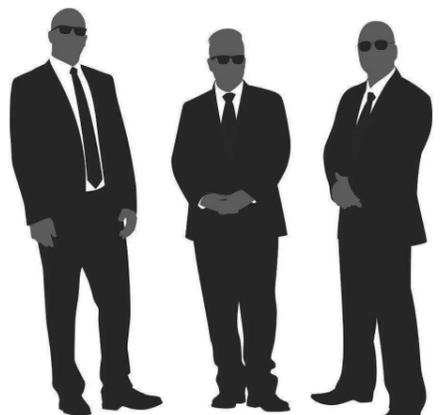
შეხვედრის დასასრულს, კომპანიის ხელმძღვანელმა კიდევ ერთხელ ითხოვა ვალდებულებების დაკვირვება, რომ 10 დღის განმავლობაში შეაქვას მათი პრობლემის მოგვარება. მიუხედავად იმისა, რომ თანამშრომელთა დიდ ნაწილს, მისი დაპირებების უკვე აღარ სჯერა, საბოლოო შანსი კიდევ მისცა მას. შეხვედრის მონაწილეები უკმაყოფილოები სტოვებდნენ დარბაზს და აცხადებდნენ, რომ ისინი დანაშაულებს არ აპირებენ და ყველა გზას გამოიყენებენ, მათ შორის სამართლებრივს, რომ თავიანთი უფლებები დაცვა. როგორც მათ შეხვედრაზე განაცხადეს, უკანდასახევი გზა მოჭრილია და დასაპარტი ალარაფრები აქვთ! რაც შეეხება მათ დასჯას, „ფრონტარა ისტარა ჯორჯიას“ ისინი უკვე საკმარისად დასაჯა. ინგა შილაშვილი

ა უსიღბლოება თუ პრივილეგია?

ჩვენს საზოგადოებაში დიდი ხანია, არცთუ უსაფუძვლოდ, მიდის მსჯელობა იმაზე, უნდა ჰყავდეთ თუ არა ყოფილი უმაღლესი თანამდებობის პირებს, მათ შორის, პარლამენტის თავმჯდომარეს, პრემიერსა და პრეზიდენტს სახელმწიფო დაცვა თანამდებობის ვადის ამონურვის შემდეგაც და მათი შენახვა გადასახადების გადახდელის ხარჯზე უნდა ხდებოდეს თუ არა?

ობიექტურად რომ, თქვათ, არსებობს პრეზიდენტის უსაფრთხოებაზე მთელი ცხოვრების განმავლობაში ზრუნვის საჭიროება? ცხადია, პრეზიდენტს მთელი ცხოვრება არ უნდა სჭირდებოდეს უსაფრთხოებაზე ზრუნვა. ადამიანებს, ხელისუფლებაში და მის მიღმა, თავიანთი ადამიანური ბუნება გამოარჩევს. დემოკრატიულ ქვეყნებში კანონმდებლობით არის უზრუნველყოფილი, რომ ხელისუფლება მუდმივად განახლებადია. რაგინდ კარგი და პოპულარული იყოს პრეზიდენტი, რაგინდ დიდი მხარდაჭერა ჰქონდეს მოსახლეობის მხრიდან, ორი და სამი ათეული წლის განმავლობაში ქვეყნის სათავეში ვერ იქნება. პოლიტიკური პარტიებიც ხელისუფლებაში არიან მხოლოდ მანამ, ვიდრე მათ ქვეყნის მოსახლეობა ენდობა. პარტიების შიგნითაც მუდმივი განახლების პროცესი მიმდინარეობს. არჩევნების შედეგებს პირდაპირ უკავშირდება მთავრობის ან კაბინეტის ცვლილებები, არის ხოლმე რიგგარეშე არჩევნების ფაქტებიც, ეს ყოველივე კი აურაცხელ ხარჯებთანაა კავშირში, რომელიც ისეც ქვეყნის მოსახლეობას და ეკონომიკას არყვეს. დღეს ჩვენ ჩავატარეთ მინი-გამოკითხვა და გიზიარებთ ჩვენი სხვადასხვა პროფესიის მოქალაქეების აზრს, რამდენად თვლიან საჭიროდ ვადის ამონურვის შემდგომ განხორციელებულ პრივილეგიებს და მათ უფრო, უსაფრთხოების ზომებს.

გეოსი ბიძინაშვილი, ფსიქოლოგი, ანთროპოლოგი - გააჩნია სახელმწიფოს სამოხელეო სისტემის თავისებურებებს: ქართული სახელმწიფოებრივი წარმონაქმნისათვის ისედაც დამახასიათებელია გაუმართლებლად გაბერილი საჯარო-სამოხელეო სტრუქტურების არსებობა, რომელთაგანაც მარტივად შეიძლება კოფიციენტი და საერთოდ, სახელმწიფოებრივი თუ საზოგადოებრივი სარგებელი, საკმაოდ

მოკრძალებულია, სამაგიეროდ, სხენებული სამოხელეო წარმონაქმნების არსებობა და ფუნქციონირება უზარმაზარ ფინანსურ თუ მატერიალურ სახსრებს მოითხოვს.

საჯარო-სამოხელეო აპარატი გადაქცეულია ერთგვარ თვითკმარ და პარაზიტულ სისტემად, რომელიც შთანთქავს მნიშვნელოვან რესურსებს, თუმცა, არ იძლევა ადეკვატურ საზოგადოებრივ სარგებელს. ეს არის ბიუროკრატიული პარაზიტის არსებობის ერთ-ერთი თვალსაჩინო გამოვლინება.

შეადარებისათვის: აშშ-ს მოსახლეობის რაოდენობა აღემატება 300 მილიონს, ხოლო ამ ქვეყნის ეკონომიკის ხვედრითი წილი მსოფლიო ეკონომიკის დაახლოებით 17-18%-ს შეადგენს, ხოლო საჯარო-სამოხელეო აპარატის რაოდენობა მთლიანდნობაში შეადგენს მხოლოდ 3 მილიონამდე მოხელეს. ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკიდან დღეისათვის ყველაზე მონინავე ქვეყანა არის ესტონეთი, რომლის წლიური საბიუჯეტო შემოსავლები თითქმის 35-36 მილიარდ ევროს აღწევს, სამოხელეო სისტემის დასაქმებულია მხოლოდ 36-37 ათასი საჯარო მოხელე.

მეტ მოხელეს, ხოლო ბოლო წლებში განვითარებულ სსიპებში თუ აიპებში თითქმის ერთი ამდენივეა ვითომ დასაქმებული. ამდენად, საქართველოში წარმოქმნილი ბიუროკრატიული აპარატი მოიცავს შრომისუნარიანი მოსახლეობის საერთო რაოდენობის თითქმის 8-9%-ს, რაც ყოველად გაუმართლებელია როგორც წმინდა ეკონომიკური, ისე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური თვალსაზრისით.

რაც შეეხება დაცვის დანიშვნას, ვფიქრობ, რომ ეს ძვირი ფუფუნებაა ისეთი გალატაკებული ქვეყნისთვის, როგორც ჩვენი სახელმწიფოა.

მთელ რიგ მონინავე განვითარების სახელმწიფოებშიც ბოლო წლებში გადახედეს სამუდამო დაცვის მიჩენის კანონს და შექმნილია დაგვიანდა შეამსუბუქეს კიდევ ეს ვალდებულება. ჩვენს ქვეყანაში ისედაც გაუმართლებლად დიდი რესურსები იხარჯება ბიუროკრატიის შენარჩუნებისთვის. არა მგონია, რომ მათი პერსონების დაცვისთვის გახარჯული თანხები გამართლებული იყოს.

რუსულან ნაღირაშვილი, (უცხოენის პედაგოგი) - ჩემი აზრით, სახელმწიფო დაცვის სამსახურებმა უნდა შეისწავლონ და გამოიტანონ დასკვნები ყოფილ პრეზიდენტს, პრემიერს და პარლამენტის თავმჯდომარეს დაცვის გარეშე სიარულის დროს ემუქრებათ თუ არა საფრთხე. ეს საკითხი რისკის შემცველი არ უნდა იყოს, სხვა შემთხვევაში ამით ჩვენი ქვეყნის რეპუტაციაც კითხვის ნიშნის ქვეშ დადგება... ან რატომ უნდა ემინოდეთ საკუთარ ქვეყანაში, თავის ხალხთან ქუჩაში დაცვის გარეშე გავლის? ეს ერთის მხრის სიგნალი იქნება მოქმედი თანამდებობის პირებისთვის, რომ თანამდებობაზე ყოფნის პერიოდში ხალხის სიყვარული დაიმსახურონ, იმუშაონ მათი კეთილდღეობისთვის. დაცვის სამსახურის გაუქმება თანხების დაზოგვას გამოიწვევს, შეიძლება ეს თანხა უამრავ კარგ საქმეში დაიხარჯოს. მოხმარდეს იმ ადამიანებს, რომელთა ჯანმრთელობასაც სჭირდება „დაცვა“ და სიცოცხლის ყოველი წუთისთვის იბრძვიან. მათ უფრო სჭირდებათ სოციალური დაცვა, ვიდრე მათ - ვინც

ისედაც შეძლებს თავის დაცვას.

ლალი იაკობიშვილი, მეორე საჯარო სკოლის დირექტორი - ვთვლი, რომ ჩვენსთანავე ქვეყნისთვის, რომელსაც ამდენი სოციალურად დაუცველი ოჯახი და ლარიბი მოსახლეობა ჰყავს, ზედმეტი ფუფუნებაა.

ირინა მირაბიშვილი, ბიზნესუზენი - აბსურდულად მიმაჩნია ამ თემაზე საუბარი, არათუ კითხვის დასმა, რათქმუნდა, ყოფილები არ უნდა სარგებლობდნენ ზედმეტი პრივილეგიებით, დაცვა იქნება თუ სხვა რამ, ასეთ გაჭირვებულ ქვეყანაში.

ცირა წიკლაშვილი, ხელოვნებათმცოდნე (ემიგრანტი) - ჩემი აზრით, სახელმწიფოს თითოეულმა მოხელემ ისე უნდა იმუშაოს, რომ თანამდებობის დატოვების შემდეგ დაცვა არ სჭირდებოდეს არამცთუ უფადოდ, არცერთი წელი. თუ მაინცდამაინც ესაჭიროებათ, პირადი ანგარიშებიდან უზრუნველყო.

მანანა მჭედლიშვილი, უურნალისტი (ემიგრანტი) - მე თუ მკითხავთ, ყოფილს კი არა, მოქმედსაც არ უნდა ჰყავდეს სახელმწიფოს ხარჯზე, ისე უნდა მუშაობდნენ, რომ მუდმივად ხალხის სიყვარულს იმსახურებდნენ და არა საფრთხეს მათი მხრიდან. თუ მოსალოდნელი რეალური საფრთხე არსებობს მისი სიცოცხლის ხელყოფისათვის, კიდევ შესაძლებელია, მაგრამ ჩვენნაირი ქვეყნისთვის მაინც ზედმეტი მგონია ასეთი ხარჯები, რომლებსაც თუ გავყვებით, უამრავი სახისაა, ამიტომ ასე ცალსახად მიდგომა არ მიმაჩნია სწორად, მასე ბევრი რამ არის ისეთი, რომელიც საერთოდ გასაუქმებელია...

მიშა ბიკაშვილი, საკრებულოს იურისტი - ჩემი აზრით, სახელმწიფო დაცვა უმაღლესი თანამდებობის პირებს უნდა ჰყავდეთ იმ ვადით, რა ვადითაც ისინი იკავებდნენ თანამდებობას. ანუ თუ ადამიანი იყო პარლამენტის თავმჯდომარე 4 წლის განმავლობაში, მას გათავისუფლებიდან გამდევნო ოთხი წელი უნდა იცავდეს სახელმწიფო.

მომზადდა ელზა ხარაშვილი

შრომის კოდექსში შესატანი ცვლილებები და ხალხის აზრი

„ადამიანი თუ მუშაობს 2 ან მეტ სამსახურში, ეს მისი არჩევანია, მაგრამ თითოეულ დასაქმებულს უნდა ჰქონდეს გარანტია, რომ თუ მისი უფლებები ირღვევა და აიძულებენ იმაზე მეტ მუშაობას, ვიდრე განსაზღვრულია, იქნება დაცული. ამისთვის სახელმწიფოს უნდა ჰქონდეს ზემოქმედების მექანიზმები. ეს არ გულისხმობს, რომ ვინმეს აუკრძალოს თავისი სურვილი იმუშაოს რამდენიმე ადგილას, მით უმეტეს თუ ეს ინტელექტუალურ შრომას ეხება, შეზღუდვების დანერგვა არ შეიძლება მომსახურების სფეროში. აქ საუბარია უფრო ეფექტურ მექანიზმებზე, რომ ვინმემ კანონი მოქალაქეების შრომის ექსპლუატაციისთვის არ გამოიყენოს“, - აღნიშნა ციტირებულმა.

შრომის კოდექსში ცვლილებების პროექტის შესახებ კომენტარი ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროშიც გააკეთეს და განხილვის პროცესში ბიზნესთან წინასწარი კომუნიკაციის ნაკლებობაზე გაამახვილეს ყურადღება. მინისტრის მოადგილის ეკატერინე მიქაბაძის განცხადებით, ისეთი მნიშვნელოვანი კანონპროექტი, როგორც შრომის კოდექსში შესატანი ცვლილებებია, უფრო მეტად უნდა იყოს განხილული ყველა დაინტერესებულ მხარესთან, მათ შორის ბიზნესთან. „მნიშვნელოვანია, რომ დაცული იყოს ბალანსი ბიზნესსა და დასაქმებულს შორის უფლებებს შორის, ანუ მაქსიმალურად იყოს გათვალისწინებული როგორც დასაქმებულის, ასევე დამსაქმებლის უფლებები,“ - განაცხადა ეკატერინე მიქაბაძემ. ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის მოადგილემ ასევე განაცხადა, რომ აუცილებელია წარმოდგენილ კანონპროექტზე რეგულირების გავლენის შეფასება, რათა ანისაზღვროს, რა გავლენას იქონიებს აღნიშნული პროექტი ბიზნესგარეშე და ზოგადად ეკონომიკურ მდგომარეობაზე ქვეყანაში.

„კანონის დახვეწის საჭიროება გამომდინარეობს ამ სფეროში შექმნილი საკმაოდ მძიმე ვითარებიდან, რაზეც ბევრი არასამთავრობო ორგანიზაცია სხამადალა საუბრობს. პროფკავშირებს მუდმივი განგაში აქვს ატეხილი, გვაკრიტიკებს ბევრი საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაცია, მუდმივად მიგვითითებს სახალხო დამცველი, ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი, ევროკავშირის სტრუქტურები და, რაც მთავარია, ამას ვხედავთ ჩვენს ყოველდღიურობაში, ყოველ ნაბიჯზე. ბევრი სპეკულაცია იყო, მაგრამ კანონპროექტი სინამდვილეში გულისხმობს: დისკრიმინაციის აკრძალვას, ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულების გაცელებით მალა სტანდარტს, სტაჟირების ინსტიტუტის შემოღებას და სტაჟირების უფლებების დაცვას, სამუშაო დროის რეგულირებას და მონური შრომის აკრძალვას, ზეგანაკვეთური შრომის მომატებულ ტარიფით ანაზღაურებას, გარანტირებულ შესვენებას, დასვენებას და შვებულებას, სამსახურიდან ადამიანების უმიზეზოდ განთავისუფლების აკრძალვას, კონსულტაციებსა და ინფორმაციის გაცვლას დასაქმებულსა და დამსაქმებლებს შორის, მასობრივი დათხოვნის შემთხვევაში, დასაქმებულებისათვის გარკვეული გარანტიების მიცემას. რაც მთავარია, იმისათვის, რომ ეს კანონი იყოს ქმედითი, შემუშავებულია ზედამხედველი ორგანოს - შრომის ინსპექციის კანონი და კანონში გათვალისწინებულია აღსრულების მექანიზმები, მათ შორის სანქციები. კანონპროექტები ავტომატურად ევროკავშირის შესაბამის დირექტივებზე, რომელთა კანონმდებლობაში ასახვის ვალდებულება გვაქვს ევროპასთან ასოცირების შეთანხმებით. ასევე, ამ ცვლილებების განხორციელება აუცილებელი წინაპირობაა ამერიკის შეერთებულ შტატებთან თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების მოლაპარაკებების დასაწყებად. რაც შეეხება კანონპროექტების განხილვის პროცესს: კანონპროექტი ინიცირება ჯერ არ მომხდარა. პროექტი მომზადებულია, ჩატარდა პირველი შეხვედრა დაინტერესებულ 30-მდე ორგანიზაციასა და უწყებასთან. ამასთან ერთად, დაგეგმილია კიდევ მრავალი დეტალური განხილვა და მხარეთა პოზიციების დაახლოება. შენიშვნები მონარდებული აქვს სხვადასხვა ბიზნეს ასოციაციებს, პროფესიული კავშირების გაერთიანებას, ადამიანის უფლებათა დამცველ ორგანიზაციებს, სახალხო დამცველს, ბიზნესომბუდსმენს, სამინისტროებს. იგეგმება

შენიშვნების გაანალიზება და პოზიციათა დაახლოება. მიუხედავად ამისა, საქართველოში მუდმივად იქნებიან ადამიანები, ვინც მონოდებულ იქნებიან, ქვეყანაში შეინარჩუნონ მონური შრომა“, - ნერს ციტირებული ჭაცებოოკის გვერდზე.

კანონპროექტის მიხედვით გათვალისწინებულ ცვლილებებთან დაკავშირებით კრიტიკული შენიშვნები ბიზნეს ასოციაციების წარმომადგენლებმა და ბიზნესომბუდსმენმა გააკეთეს. საჯარო სამსახურებსა და კერძო სექტორში დასაქმებულის მიერ ზეგანაკვეთურად მუშაობა საქართველოს შრომის კოდექსით რეგულირდება. კანონით არის გათვალისწინებული შემთხვევები, როდესაც დასაქმებული ვალდებულია ზეგანაკვეთური სამუშაო შეასრულოს, თუმცა კანონში ასევე არის ნორმები, რომლებიც კრძალავს ზეგანაკვეთურად ადამიანის დასაქმებას. კანონით განსაზღვრულია, რა შემთხვევაში ანაზღაურდება ზეგანაკვეთური სამუშაო და რა შემთხვევაში - არა.

რა არის ზეგანაკვეთური მუშაობა?

ზეგანაკვეთური სამუშაოდ მიიჩნევა დასაქმებულის მიერ სამუშაოს შესრულება დროის იმ მონაკვეთში, რომლის ხანგრძლივობაც სრულწლოვანი ადამიანის შემთხვევაში კვირის განმავლობაში აღემატება 40 სამუშაო საათს, 16 წლიდან 18 წლამდე არასრულწლოვნისთვის ზეგანაკვეთურია სამუშაო თუ ის აღემატება კვირაში 36 საათს; 14 წლიდან 16 წლამდე არასრულწლოვნისთვის კი ზეგანაკვეთურია სამუშაო თუ ის კვირის განმავლობაში აღემატება 24 საათს. ამასთან, კანონის თანახმად, ზეგანაკვეთური სამუშაო დასაქმებულსა და დამსაქმებელს შორის შეთანხმებით უნდა შესრულდეს.

როდის არის დასაქმებული ვალდებული იმუშაოს ზეგანაკვეთურად?

დასაქმებული ვალდებულია შეასრულოს ზეგანაკვეთური სამუშაო ანაზღაურების გარეშე, თუ მას დამატებით მუშაობას სთხოვენ სტიქიური უბედურების თავიდან ასაცილებლად ან/და მისი შედეგების ლიკვიდაციისთვის. სხამანადო ანაზღაურება უნდა მოხდეს ზეგანაკვეთური მუშაობის დროს თუ ადამიანს მუშაობას სთხოვენ სანარმოო ავარიის თავიდან ასა-

მუშაობას?

შრომის კოდექსის მიხედვით, აკრძალულია ღამის სამუშაოზე (22:00 საათიდან 06:00 საათამდე) არასრულწლოვნის, ორსული, ახალნამშობიარები ან მეტუფური ქალის დასაქმება, ხოლო 3 წლამდე ასაკის ბავშვის მომვლელის ან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის დასაქმება — მისი თანხმობის გარეშე. ამასთან, შრომის კოდექსის თანახმად, დასაქმებულს, რომელიც მეტუფური ქალია და კვებას ერთ წლამდე ასაკის ბავშვს, მისი მოთხოვნის საფუძველზე ეძლევა დამატებითი შესვენება დღეში არანაკლებ 1 საათისა. ბავშვის კვებისათვის შესვენება ითვლება სამუშაო დროში და ანაზღაურდება.

რა ხანგრძლივობის უნდა იყოს სამუშაო დრო?

სამუშაო დროის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს კვირაში 40 საათს, ხოლო სპეციფიკური სამუშაო რეჟიმის მქონე სანარმოო, სადაც წარმოების/შრომითი პროცესი ითვალისწინებს 8 საათზე მეტი ხანგრძლივობის უწყვეტ რეჟიმს — კვირაში 48 საათს. სამუშაო დროში არ ითვლება შესვენების დრო და დასვენების დრო. თუ დამსაქმებლის საქმიანობა ითვალისწინებს წარმოების/შრომითი პროცესის 24-საათიან უწყვეტ რეჟიმს, მხარეები უფლებამოსილი არიან, დადონ შრომითი ხელშეკრულება ცვლაში მუშაობის შესახებ, შესაბამისი მუხლის პირობების გათვალისწინებით და დასაქმებულის დასვენების დროის მიცემის პირობით. სამუშაო დღეებს (ცვლებს) შორის დასვენების ხანგრძლივობა არ უნდა იყოს 12 საათზე ნაკლები. 16 წლიდან 18 წლამდე ასაკის არასრულწლოვნის სამუშაო დროის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს კვირაში 36 საათს. 14 წლიდან 16 წლამდე ასაკის არასრულწლოვნის სამუშაო დროის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს კვირაში 24 საათს. ცვლაში მუშაობა და ერთი ცვლიდან მეორეში გადასვლა განისაზღვრება ცვლიანობის განრიგით, რომელსაც ამტკიცებს დამსაქმებელი სამუშაოს სპეციფიკის გათვალისწინებით. ცვლიანობის განრიგის ცვლილების შესახებ დასაქმებულს უნდა ეცნობოს 10

დღით ადრე, თუ ეს შეუძლებელი არ არის უკიდურესი სანარმოო აუცილებლობის გამო. სამუშაოს პირობების გათვალისწინებით, როდესაც შეუძლებელია ყოველდღიური ან ყოველკვირეული სამუშაო დროის ხანგრძლივობის დაცვა, დასაშვებია სამუშაო დროის შეჯამებული აღრიცხვის წესის შემოღება.

გაზეთი „შირაქი“

დაინტერესდა, თუ რას ფიქრობს მოსახლეობა აღნიშნულ კანონპროექტზე და ექნება თუ არა მას რეალური შედეგი ამოქმედების შემთხვევაში.

ნატა, 30 წლის: „ამ კანონპროექტისადმი ცუდად ვარ განწყობილი, რადგან საქართველო და ქართული კომპანიები არ არიან მზად არსებული კანონპროექტისთვის. აქედან გამომდინარე ისინი მოუტეხნიან ძალიან ბევრ გვერდის ამვლელ გზას, რადგან ეკონომიკური მდგომარეობა საქართველოში მაინც და მაინც სასარბილო არაა. თუ არ იმუშავებთ და სამ სამსახურში, სადაც 200-300 ლარია ანაზღაურება, ისე თავს ვერ გაიტან. შესაბამისად ჯერ ადრეა ამ კანონპროექტის დამტკიცება, და მეც ჯერ ჯეროვით არ ვეთანხმები. ბიზნესი ამისთვის მზად არ არის. მეც პირადად დაახლოებით 2 სამსახური მაქვს, მაგრამ ჩემზე არ აისახება მსგავსი კანონი რადგან ვეცდები ისეთი კონტრაქტები გავაფორმო თითოეულ დამსაქმებელთან, რომ მეც კმაყოფილი ვიყო და დასაქმებულიც. შესაბამისად, ეს არ მოვა კანონთან წინააღმდეგობაში. ვნახოთ, მომავალი რას გვიჩვენებს. ამ მოცემულობით, რაც დღეს ეკონომიკური ფაქტორები გვაქვს, მსგავსი კანონის მიღება წამგებანი უფრო იქნება ბიზნესისთვის.“

ბიორბი, 48 წლის: „დასაქმებულის უფლებები ერთ სამუშაო ადგილზე მუშაო-

ბითაც ხშირად ირღვევა. შრომის კოდექსით გათვალისწინებული 8 საათიანი სამუშაო დღის ნაცვლად ხშირად 9, 10 და მეტია. კანონიერი უფლებების მოთხოვნის შემთხვევაში დამსაქმებლის პასუხია: არ მოგონს და ნადი! რაც შეეხება რამოდენიმე სამუშაო ადგილს, ჩვენს ქვეყანაში, სადაც უმეგობრობის პიკია, ცოტა სასაცილოდ უღერს! თანაც, ბიზნესისთვის დღევანდელი სიტუაცია მომგებიანია, იმიტომ რომ მუდმივად შეუძლიათ გამოიყენონ იაფი მუშახელი, მინიმალური ანაზღაურებით. კანონში სამუშაო საათების რაოდენობაზე საუბარი და არა განვლული შრომის ადექვატურ ანაზღაურებაზე. სამსახურად, არ იქნება გამორიცხული, რომ ეს კანონიც დამსაქმებლებმა ჯერ საკუთარ თავზე მოირგონ, და მხოლოდ ამის შემდეგ დასაქმებულს შესთავაზონ უკეთესი სამუშაო პირობები. ეს იმის ბრალია, რომ დამსაქმებელმა იცის რეალური სიტუაცია (უმეგობრობის მაღალი დონე) და ამით, სამსახურად, სარგებლობს.“

ლ.ი., 27 წლის:

„სიმართლე რომ გითხრა, მეც ვმუშაობდი ორ სამსახურში. ფაქტურად სრული განაკვეთით ორივე გან და ეს საკმაოდ დამლელი პროცესი იყო. თუ იქნება ნახევარ ნახევარი განაკვეთი და არ გადააჭარბებს ის 48 საათს, ისე რომ კვირაში ადამიანს სრულყოფილად ჰქონდეს გამოძინების, დასვენების, დრო, ამ შემთხვევაში ვეთანხმები იმას, რომ ჰქონდეს ორი სამსახური. მაგრამ ზოგად ჭრილში სჯობს, რომ იყოს ერთი და ნორმალური სამსახური, ნორმალური სამუშაო საათებით, ნორმალური ანაზღაურებით, დასვენებით. იდეალური იქნება — ადამიანს დამატებით აღარ დასჭირდება მეორე და მესამე სამსახური. მაგრამ კანონით რომ აიკრძალოს, ამას ვი ვეთანხმები. იმიტომ რომ ჩემი გამოცდილებიდან არ მყოფნიდა ის ერთი სამსახურის ხელფასი. უბრალოდ, ის ჩემი არჩევანი იყო, რომ დამატებით მემუშავა. დამატებითი საათები მე თვითონ ავირჩიე. ჩემი თავი შევზღუდე, ვაიძულე, რომ გარკვეული საათები ძილისთვის მომეკლო, გარკვეული საათები დასვენებისთვის, იმისთვის რომ ჩემი შემოსავალი გამეზარდა. მე ვფიქრობ, რომ ეს ჩემი პირადი არჩევანი იყო, და კანონმა ეს არ უნდა ამიკრძალოს. მე თვითონ უნდა გადავწყვიტო მექნება დამატებით სამუშაო და დამატებით საათებს შევძლებ მუშაობას, თუ არა. როგორც კანონით, ვფიქრობ, რომ არ უნდა აიკრძალოს. იმიტომ, რომ დღეს დღისობით არ არის ისეთი სამუშაო პირობები, არ გვაქვს ისეთი შემოსავალი, სამსახურებში, არ გვეყოფის ის თანხა ჩვენი ერთი თვის ელემენტარული ცხოვრებისთვის, ყველაზე მინიმალური, კვებისთვის და ჩაცმისთვის, კონუმალურებისთვის და გადასახადებისთვის. აკრძალვის შემთხვევაში, შემოგვთავაზოს სახელმწიფომ/ბიზნესმა ის პირობები სამსახურში და ისეთი ანაზღაურება, რომ მინიმუმ ერთი თვისთვის საცხოვრებლად საკმარისი იყოს და დამატებითი სამსახურები არ დაგვჭირდეს. პლუს ამას ემატება სახელფასო ანგარიშებიდან თანხების ჩამოჭრა. სახელმწიფო ყველანაირად მზღუდავს, ბიზნესის მხრიდან ვეთანხმები რომ მარტო ერთი სამსახური უკეთესი იქნებოდა მოტივაციისა და წინფისთვის, მაგრამ მაშინ ბიზნესმა უნდა შექმნას ისეთი პირობები, რომ მათი დასაქმებული მათთან რაც შეიძლება დიდხანს დარჩეს, იყოს მოტივირებული და ბოლომდე დაიხარჯოს. შესაბამისი ანაზღაურება ჰქონდეს, დაისვენოს კიდევ, ნაახალისოს კიდევ, კორპორატიული საღამოები მოუწყოს. ისე, რომ სხვაგან აღარ ფიქრობდეს წასვლას. ბოლომდე მასთან, რომ დაიხარჯოს დასაქმებული, ბიზნესმა უნდა შესთავაზოს კარგი პირობები. არსებობს კიდევ მსგავსი პრაქტიკა: როდესაც გასაუბრებაზე მიდის პიროვნება და მას გარკვეულ პირობებს სთავაზობენ, ის ამაზე თანხმდება და შემდეგ ეს პირობები დროთა განმავლობაში იცვლება დამსაქმებლის მხრიდან. პირველადი ხელშეკრულება ფაქტობრივად აღარ არსებობს. აქედან გამომდინარე აღარ უნდა იყოს დამატებითი საათები, აღარ უნდა შეიცვალოს პირობები, არ უნდა შეიზღუდოს დასაქმებული მეტად. რაც იდება იმ შრომით ხელშეკრულებაში, ზუსტად ისე უნდა იყოს შემდგომაც. და ვთქვით და რაღაც მაინც შეცვალა კომპანია, (გაგრძელება გვ.)“

მან სამყაროს შეხედა ციდან ჩამოვარდნილი გავშვის თვალებით

ორიოდე დღის წინ დედოფლისწყაროს მუნიციპალური ბიბლიოთეკაში ჩატარდა ინფორმაციის დღე „ყველაფერი ფიროსმანზე“. კიბეები, ფოიე და სამკითხველო დარბაზი გემოვნებით და ლამაზად იყო გაფორმებული ბიბლიოთეკის მხატვრის მანანა ინაშვილის ნამუშევრებით. დარბაზში ძირითადი ხაზი ნიკო ფიროსმანაშვილს ეკუთვნოდა. ყურადღებას „პლასტიკისა“ და გობელინზე შესრულებული ნიკალას პორტრეტები იპყრობდა. აქვე იყო გამოფენილი ფიროსმანის ნახატების კოლაცია თქვენი ფარდაგი, რომლებიც, ასევე, ქალბატონ მანანას ნამუშევრებია. დარბაზში მუდმივმოქმედ გამოფენებს ნიკო ფიროსმანის ცხოვრებისა და შემოქმედების ამსახველი სტელაჟიც ამშვენებდა, სადაც გამოფენილი იყო იოსებ ომანის „ჩვენი ნიკალა“, ანზორ მაძარაშვილის „ფიროსმანის გარემო“, ბენო გორდენიანის „მოგონებანი ფიროსმანზე“, გიორგი კაკაბაძის „ნიკო ფიროსმანაშვილის ილუსტრირებული ბიოგრაფია“, მანია ჩორგულაშვილის „ნიკვილითი ინყება სივრცელში“ და სხვა ნახატები, რომლებიც მრავალმხრივ ინფორმაციას იძლევა მის შესახებ.

ლი. მხატვართა საზოგადოებაშიც მიუღიათ, მაგრამ სათანადოდ ვერ დაუფასებიათ, რადგან თავად ნიკოც მორცხვი და თავის თავში ჩაკეტილი ყოფილა. თუმცა, ის შეუმჩნეველი არ დარჩენია ფრანგ მხატვარს ლე- დანტიუსს, რომელსაც საქართველოში უმოგზაურია და თან წაუღია ნიკოს რამოდენიმე სურათი. შემდეგ ძეგლები ზდანიევიჩები, დიმიტრი შევარდნაძე და სხვა მხატვრები და მკვლევარები დაინტერესდნენ ეს ინტერესი გრძელდებოდა დღემდე. და მსოფლიოს უდიდესი სამხატვრო დარბაზები და გალერეები დაეთმო ფიროსმანის გამოფენებს. დღემდე ამოუცნობია მისი ფენომენი და გასაოცარი მისი ფერთა პალიტრა - გაუხუნარი და ცოცხალი. მას არავითარი სიკოლა არ გაუვლია, მან სამყაროს შეხედა ციდან ჩამოვარდნილი გავშვის თვალებით, ამიტომ მის მხატვრულ ხილვას გასაოცარი გულუბრყვილობის ბეჭედი ახის. მას უყვარდა შავი ფერი, ჩალისფერი, ყვითელი, მუქი ლურჯი, ღვინისფერი და თეთრი. სხვა ტონებს იშვიათად ხმარობდა. ხატავდა უბრალოდ, ძალდაუტანებლად. უძლიერეს მხატვრულ ენაქმს უმარტივესი საშუალებებით აღწევდა.

ლიტერატორებისა და პროზაიკოსების დიდი დამსახურებაა, რომ მხატვარმა თავისი ლირსული ადგილი დაიმკვიდრა ხელოვნების უსასრულო სივრცეში. არცერთ ქართველ პოეტს არ დაუწერია ფიროსმანზე იმდენი ლექსი, რამდენიც ლადო ასათიანს. „მე ჩემს ცხოვრებასა და ამ უიღბლო კაცის ცხოვრებას შორის მოგახე რაღაც ნათესაური“ - აღიარებდა იგი. „როცა მეტეხის მუხურში ფიროსმანის გამოფენას ათვალიერებდა, დარბაზის დატოვება აღარ უნდოდა. დიდხანს იჯდა სკამზე მშვიდად, მდუმარედ შეჰყურებდა კედლებზე ჩამწკრივებულ სურათებს და ფართოდ გაღებულ თვალებში უკრიოდა გაოცება და სიხარული“ - იგონებს გიორგი ლეონიძე ლადო ასათიანზე. ამ დიდი ემოციებით და შთაგონებით დაწერა მან არაერთი ლექსი ნიკო ფიროსმანაშვილისადმი მიძღვნილი: „მოვდივარ შენთან, ჩემო ძმაცხოვ, სხვა მეგობარი ქვეყნად ნუ გვირძაკავს, სხვა მეგობარი მეგობარს გალაკტიონსაც არ აუვლია გვერდი ფიროსმანისთვის. მხოლოდ გალაკტიონის ლექსს შემორჩა მადათოვის კუნძულზე კოჭლაშვილის დუქანი „თეთრი პელიკანის“ კედლებზე ფიროსმანის მიერ მოხატული ფარშევანგები, გემი და დიდი თევზი. „სული ტირის და როს ნანას, კოჭლო საპაპი, ჰპირადები, დაანებე ფიროსმანს სევდიანი ტვირთები, მიეთოვოს, მიეთოვოს კედლებს ფარშევანგები“. შესანიშნავი ლექსი მიუძღვნა სიმონ ჩიქოვანძაც: „და გიხილე, ლამეს ხევი ფუნჯითა, ვარდებს თესდი მარგარიტას სახლში...“ ნიკალასა და ფრანგი მოცეკვავის მარგარიტას გაუგონარ სიყვარულს - ლეგენდას თუ სინამდვილეს, ამ სევდიან ამბავს მიუძღვნა მშვენიერი ლექსი რუსმა პოეტმა ანდრია ვოზნესენსკიმ. ფიროსმანს თავისი წილი „ხარკი“ გადაუხადეს მისმა თანამემამულე ჩვენი დროის პოეტებმაც. უზომოდ ლამაზი ლექსები მიუძღვნეს მას თამარ ნასრაშვილმა, ჯუმბერ უთრუთაშვილმა, თამარ ნიკლაშვილმა, ზინო ბურდულაძემ, ნატო ყაჭაშვილმა, ზაურ გონამიშვილმა და სხვებმა. ეს შეხვედრა ერთ-ერთმა მათგანმა ლევან ალავერდამიშვილმა დაამშვენა და მხატვრულად წაიკითხა თავისი მშვენიერი ლექსი „ლოთი მხატვარი“. აქვე თემის ავტორმა თინათინ ულაშვილმა დამსწრეთ გააცნო ჩვენი რაიონის ერთ-ერთი გამორჩეული მხატვრის, ამქვეყნიდან უდროოდ წასული ნიჭიერი კაცის, ხეთის ბიკაშვილის ნიკალასადმი მიძღვნილი ლექსი „შემეჯიბრე, ქართველო!“.

ჩვენი ინფორმაციის დღე მოიცავს ყველაფერს ფიროსმანზე. გვაქვს პრეტენზია, მოგიტონროთ მხატვარზე, რომელიც ქიზიყის მადლიან მიწაზე, სოფელ მირზაანში, დაიბადა და გაიზარდა. ნიკო ფიროსმანაშვილის ცხოვრება ერთი უწყვეტი რგოლია გრიგალიანი შემოქმედებისა. აღმოსავლურად „ფირი“ ნიშნავს ხელობას და „მანი“ კიდევ კაცს. ასე რომ, ფიროსმანი ხელობის კაცი ყოფილა და მოდიდა, ვიმოგზაუროთ ამ „ხელობის კაცის“ მსოფლიო მნიშვნელობის სამყაროში, რომელსაც ეამაყებოდა: „მე ახლა საფრანგეთშიც ვარ ცნობილი“, - თქვა თავის შესავალ სიტყვაში ბიბლიოთეკის დირექტორმა მანანა მაჭარაშვილმა და მსმენელთათვის ფიროსმანის ბიოგრაფიის გასაცნობად სიტყვა ლია ქადაგიძეს გადასცა.

„ძმებო, ავაშენოთ დიდი ხის სახლი სადმე, ქალაქის შუაგულში, რომ ყველასათვის იყოს ახლოს. ავაშენოთ დიდი სახლი, რომ შევიყარნეთ ხოლმე, ვიყიდოთ დიდი სტოლი და სამიწარი, ვხვათ ჩაი, ბევრი ვსვათ და ვილაპარაკოთ მხატვრულზე“.

ნიკო ფიროსმანაშვილი

და ზედმიწევნით გადმოეცა თავისი კუთხე-თუმცა, არც თბილისს დარჩენია ვალში. ნიკო ფიროსმანაშვილი მარტივი საშუალებებით ქმნიდა ისეთ ტილოებს, რომლის მსგავსი მრავალფეროვან ფერებს და მხატვრული ჭეშმარიტების მხრივ ვერ არავის შეუქმნია. ის განუყოფელი ნაწილი იყო თავისი ხალხისა თავისი უბრალოებით, თავმდაბლობითა

და სიამაყით. ყველაფერი, რაც ეხება მის მიწიერ ცხოვრებას, მოცულია საიდუმლო ბურუსით. მოუსაფარი და მარტოსული მთელი საქართველოს თვალწინ სამიწიერ სილარბებში და არადადამიანურ ტანჯვასა და სიმარტოვეში 1918 წელს გარდაიცვალა, ყველასაგან მივიწყებული და დაუფასებელი „ფერების მგოსანი“, რომელიც დღეს ქართულ პრიმიტივიზმს მამამთავრად და ამოუცნობ ფენომენად ითვლება. თითქოს დღესაც ჩაგვემის ნიკოს გულწრფელი აღსარება: „მე პატრიოტი ვარ, მე ვიცი ჩემი ტანჯული სამშობლოს ისტორია, ვიცნობ რუსთაველის პოემას, ვიცი და მიყვარ აკაკი ნერეთელი, ილია ჭავჭავაძე, ვაჟა-ფშაველა. მე ჩემებურად ვხედავ მათ; დაე, დამცივნოს ვისაც სურს, მე ჩემი გზით მივდივარ...“.

ამ გზამკი სამყაროს გარს შემოუარა და უკვდავების ცის კაბადონზე აიყვანა, - თქვა ქალბატონმა ლიამ და ესტაფეტა, თემით „ფიროსმანი პოეზიაში“, თინათინ ულაშვილს გადასცა.

ნიკო ფიროსმანაშვილი ხალხმა წარმოშვა, ხალხმა არჩინა და შეინახა კიდევ. მატერიული ზღოროკლებია, რომელსაც ის განიცდიდა უფრო მეტად იმ დუხჭირი დროის ბრალი იყო, ვიდრე მათი გულქვაობისა, ვინც მას გარს ეხვია. საგულისხმოა, რომ ფიროსმანს მეორე სივრცელ მისმა სათავსებებელმა ქართულმა მწერლობამ დაუბრუნა, სწორედ ქართველი პოეტების,

საინფორმაციო თემას წარმოადგენდა „მოგონებები ფიროსმანზე“. ნიკო ფიროსმანაშვილისთვის 1930 წელს დაიწყო ახალი ეპოქა, ის ხდება ფართოდ ცნობილი, პოპულარული და საყვარელი მხატვარი მთელ საქართველოში. ერთმანეთის მიყოლებით ეწყობა პერსონალური გამოფენები თბილისში (ორჯერ), მოსკოვში, ლენინგრადში, ოდესში, კიევში, ხარკოვში. ქალბატონმა მანანამ დამსწრეთ გააცნო დიდი შევარდნაძის, ძმები ზდანიევიჩების, ლადო გუდიაშვილის, მიხეილ ჭიაურელის, დავით კაკაბაძის, გიორგი ლეონიძის, ნიკა აგიაშვილის და სხვათა მოგონებები, რომლებიც, ასე თუ ისე, საზოგადოებისათვის ცნობილია. ნაკლებად ცნობილია საინტერესო მოგონებები მწერალ სერგო კლდიაშვილისა, რომელიც წერს: „ზესტაგონში ვიყავი, სადგურიდან რომ გამოვედი და ხიდი გადავიარე, იქვე სახაშე შევხვინე. გადავწყვიტე, მეგობარიყავ. კედლებზე სურათები ეკიდა. ჩემს სიხარულს საზღვარი არ შექმნა, როცა შევიცან ჩემი ოცნების მხატვრის, ფიროსმანაშვილის საუცხოო სურათები. გამოცხობა დაუწყე სახაშის პატრონს, საიდან შექმნა ეს სურათები. მან მიტონრა: ერთხელაც ჩემთან მოვიდა პირქუმი კაცი, რომელსაც მუქი კოსტუმი ეცვა, სახისა და თვალების გამომეტყველება ეფარდებოდა მის გარეგნობას. სასიამოვნო

ყოფილი და დასახლება. მანანა მაჭარაშვილი და მსმენელთათვის ფიროსმანის ბიოგრაფიის გასაცნობად სიტყვა ლია ქადაგიძეს გადასცა.

ქიზიყის ულამაზეს სოფელ მირზაანში 1862 წელს წარმოიშობა და გარდაეცა კაცის - ასლან ფიროსმანაშვილის და შრომისმოყვარე და ოჯახისთვის თავდადებული ქალის - თეკლე ტოკიშვილის ოჯახში დაიბადა მსოფლიოში სახელგანთქმული მხატვარი ნიკო ფიროსმანაშვილი. ნიკოს ჰყოლია ორი და - მარიამი და ფეფე. მისი ბავშვობა სოფელი ბავშვების ცხოვრებისაგან არაფრით გამოირჩეოდა: მეზობლის ბიჭებთან ყაჩაღობას და ლახტობას თამაშობდა, ისმენდა მოხუცების საუბრებს საქართველოს ისტორიაზე, ომებზე, ხან საქონელს გარეკავდა ხოკიანთ სერზე, ტყებობდა ბუნების სილამაზით, გაოცებული თვალებით შეჰყურებდა ყველანაშინდის ეკლესიისკენ მიმავალ მოლოცვლებს და ტყვეთულ ურმებს და იხიბებოდა ალაზნის ველის თვალწარმტაცი პეიზაჟებით. მაგრამ ლალი ბავშვობა მალე დამთავრდა, 8 წლისას მამა გარდაეცვალა და ოჯახის რჩენაში დედის მხარდაცემის ტვირთი მას დასწოლია. მეორე კი უფროსი დის - მარიამის მეუღლეს, ალექსის, თბილისში წაუყვანია ლუკმა-პურის სამოწინააღმდეგო და ქალბატონების ოჯახში ჭურჭლის მრეცხავად მიუბარებია. სოფელში მხატვრული სამზარეულოს კედლებზე ნახშირით ხატავდა მირზაანში განცდილ-ნანახს. იშვიათად თუ არა სამგზავრო ფულს და თავისუფალ დროს გამოხატავდა, მაშინვე სოფელს ეწვეოდა, მამისეულ ვენახს მიაშურებდა, ხან ბარავდა, ხან თონხიდა. მალე დედაც გარდაეცვალა და სრულიად დაობლდა, ტკივილს ტკივილი დაემატა. სოფელში ჩასვლას მერე უმატა, როცა რკინიგზამ კონდუქტორის მოვალეობისაგან განთავისუფლდა და ვაჭრობას მიჰყო ხელი. სწორედ ამ პერიოდში ააშენა პატარა სახლი, რომელიც თავის დას, წერილობრივად ფეფეს დაულოცა. თუმცა, ვაჭრობის დიდი უნარი ვერ გამოუჩენია, თავი მოუხედავია და სამხატვრო ოსტატობისათვის მიუბრუნავს, რითაც მალე გაუთქვამს სახელი და თბილისის გარეუბნების სამიკნიტები და დუქნები სულ მისი ხელით ყოფილა მოხატული. სახელი „მხატვარი ნიკალა“ საყოველთაოდ გამხდარა ცნობი-

ლი. მხატვართა საზოგადოებაშიც მიუღიათ, მაგრამ სათანადოდ ვერ დაუფასებიათ, რადგან თავად ნიკოც მორცხვი და თავის თავში ჩაკეტილი ყოფილა. თუმცა, ის შეუმჩნეველი არ დარჩენია ფრანგ მხატვარს ლე- დანტიუსს, რომელსაც საქართველოში უმოგზაურია და თან წაუღია ნიკოს რამოდენიმე სურათი. შემდეგ ძეგლები ზდანიევიჩები, დიმიტრი შევარდნაძე და სხვა მხატვრები და მკვლევარები დაინტერესდნენ ეს ინტერესი გრძელდებოდა დღემდე. და მსოფლიოს უდიდესი სამხატვრო დარბაზები და გალერეები დაეთმო ფიროსმანის გამოფენებს. დღემდე ამოუცნობია მისი ფენომენი და გასაოცარი მისი ფერთა პალიტრა - გაუხუნარი და ცოცხალი. მას არავითარი სიკოლა არ გაუვლია, მან სამყაროს შეხედა ციდან ჩამოვარდნილი გავშვის თვალებით, ამიტომ მის მხატვრულ ხილვას გასაოცარი გულუბრყვილობის ბეჭედი ახის. მას უყვარდა შავი ფერი, ჩალისფერი, ყვითელი, მუქი ლურჯი, ღვინისფერი და თეთრი. სხვა ტონებს იშვიათად ხმარობდა. ხატავდა უბრალოდ, ძალდაუტანებლად. უძლიერეს მხატვრულ ენაქმს უმარტივესი საშუალებებით აღწევდა.

საინფორმაციო თემას წარმოადგენდა „მოგონებები ფიროსმანზე“. ნიკო ფიროსმანაშვილისთვის 1930 წელს დაიწყო ახალი ეპოქა, ის ხდება ფართოდ ცნობილი, პოპულარული და საყვარელი მხატვარი მთელ საქართველოში. ერთმანეთის მიყოლებით ეწყობა პერსონალური გამოფენები თბილისში (ორჯერ), მოსკოვში, ლენინგრადში, ოდესში, კიევში, ხარკოვში. ქალბატონმა მანანამ დამსწრეთ გააცნო დიდი შევარდნაძის, ძმები ზდანიევიჩების, ლადო გუდიაშვილის, მიხეილ ჭიაურელის, დავით კაკაბაძის, გიორგი ლეონიძის, ნიკა აგიაშვილის და სხვათა მოგონებები, რომლებიც, ასე თუ ისე, საზოგადოებისათვის ცნობილია. ნაკლებად ცნობილია საინტერესო მოგონებები მწერალ სერგო კლდიაშვილისა, რომელიც წერს: „ზესტაგონში ვიყავი, სადგურიდან რომ გამოვედი და ხიდი გადავიარე, იქვე სახაშე შევხვინე. გადავწყვიტე, მეგობარიყავ. კედლებზე სურათები ეკიდა. ჩემს სიხარულს საზღვარი არ შექმნა, როცა შევიცან ჩემი ოცნების მხატვრის, ფიროსმანაშვილის საუცხოო სურათები. გამოცხობა დაუწყე სახაშის პატრონს, საიდან შექმნა ეს სურათები. მან მიტონრა: ერთხელაც ჩემთან მოვიდა პირქუმი კაცი, რომელსაც მუქი კოსტუმი ეცვა, სახისა და თვალების გამომეტყველება ეფარდებოდა მის გარეგნობას. სასიამოვნო

ყოფილი და დასახლება. მანანა მაჭარაშვილი და მსმენელთათვის ფიროსმანის ბიოგრაფიის გასაცნობად სიტყვა ლია ქადაგიძეს გადასცა.

ქიზიყის ულამაზეს სოფელ მირზაანში 1862 წელს წარმოიშობა და გარდაეცა კაცის - ასლან ფიროსმანაშვილის და შრომისმოყვარე და ოჯახისთვის თავდადებული ქალის - თეკლე ტოკიშვილის ოჯახში დაიბადა მსოფლიოში სახელგანთქმული მხატვარი ნიკო ფიროსმანაშვილი. ნიკოს ჰყოლია ორი და - მარიამი და ფეფე. მისი ბავშვობა სოფელი ბავშვების ცხოვრებისაგან არაფრით გამოირჩეოდა: მეზობლის ბიჭებთან ყაჩაღობას და ლახტობას თამაშობდა, ისმენდა მოხუცების საუბრებს საქართველოს ისტორიაზე, ომებზე, ხან საქონელს გარეკავდა ხოკიანთ სერზე, ტყებობდა ბუნების სილამაზით, გაოცებული თვალებით შეჰყურებდა ყველანაშინდის ეკლესიისკენ მიმავალ მოლოცვლებს და ტყვეთულ ურმებს და იხიბებოდა ალაზნის ველის თვალწარმტაცი პეიზაჟებით. მაგრამ ლალი ბავშვობა მალე დამთავრდა, 8 წლისას მამა გარდაეცვალა და ოჯახის რჩენაში დედის მხარდაცემის ტვირთი მას დასწოლია. მეორე კი უფროსი დის - მარიამის მეუღლეს, ალექსის, თბილისში წაუყვანია ლუკმა-პურის სამოწინააღმდეგო და ქალბატონების ოჯახში ჭურჭლის მრეცხავად მიუბარებია. სოფელში მხატვრული სამზარეულოს კედლებზე ნახშირით ხატავდა მირზაანში განცდილ-ნანახს. იშვიათად თუ არა სამგზავრო ფულს და თავისუფალ დროს გამოხატავდა, მაშინვე სოფელს ეწვეოდა, მამისეულ ვენახს მიაშურებდა, ხან ბარავდა, ხან თონხიდა. მალე დედაც გარდაეცვალა და სრულიად დაობლდა, ტკივილს ტკივილი დაემატა. სოფელში ჩასვლას მერე უმატა, როცა რკინიგზამ კონდუქტორის მოვალეობისაგან განთავისუფლდა და ვაჭრობას მიჰყო ხელი. სწორედ ამ პერიოდში ააშენა პატარა სახლი, რომელიც თავის დას, წერილობრივად ფეფეს დაულოცა. თუმცა, ვაჭრობის დიდი უნარი ვერ გამოუჩენია, თავი მოუხედავია და სამხატვრო ოსტატობისათვის მიუბრუნავს, რითაც მალე გაუთქვამს სახელი და თბილისის გარეუბნების სამიკნიტები და დუქნები სულ მისი ხელით ყოფილა მოხატული. სახელი „მხატვარი ნიკალა“ საყოველთაოდ გამხდარა ცნობი-

ლი. მხატვართა საზოგადოებაშიც მიუღიათ, მაგრამ სათანადოდ ვერ დაუფასებიათ, რადგან თავად ნიკოც მორცხვი და თავის თავში ჩაკეტილი ყოფილა. თუმცა, ის შეუმჩნეველი არ დარჩენია ფრანგ მხატვარს ლე- დანტიუსს, რომელსაც საქართველოში უმოგზაურია და თან წაუღია ნიკოს რამოდენიმე სურათი. შემდეგ ძეგლები ზდანიევიჩები, დიმიტრი შევარდნაძე და სხვა მხატვრები და მკვლევარები დაინტერესდნენ ეს ინტერესი გრძელდებოდა დღემდე. და მსოფლიოს უდიდესი სამხატვრო დარბაზები და გალერეები დაეთმო ფიროსმანის გამოფენებს. დღემდე ამოუცნობია მისი ფენომენი და გასაოცარი მისი ფერთა პალიტრა - გაუხუნარი და ცოცხალი. მას არავითარი სიკოლა არ გაუვლია, მან სამყაროს შეხედა ციდან ჩამოვარდნილი გავშვის თვალებით, ამიტომ მის მხატვრულ ხილვას გასაოცარი გულუბრყვილობის ბეჭედი ახის. მას უყვარდა შავი ფერი, ჩალისფერი, ყვითელი, მუქი ლურჯი, ღვინისფერი და თეთრი. სხვა ტონებს იშვიათად ხმარობდა. ხატავდა უბრალოდ, ძალდაუტანებლად. უძლიერეს მხატვრულ ენაქმს უმარტივესი საშუალებებით აღწევდა.

ყოფილი და დასახლება. მანანა მაჭარაშვილი და მსმენელთათვის ფიროსმანის ბიოგრაფიის გასაცნობად სიტყვა ლია ქადაგიძეს გადასცა.

ქიზიყის ულამაზეს სოფელ მირზაანში 1862 წელს წარმოიშობა და გარდაეცა კაცის - ასლან ფიროსმანაშვილის და შრომისმოყვარე და ოჯახისთვის თავდადებული ქალის - თეკლე ტოკიშვილის ოჯახში დაიბადა მსოფლიოში სახელგანთქმული მხატვარი ნიკო ფიროსმანაშვილი. ნიკოს ჰყოლია ორი და - მარიამი და ფეფე. მისი ბავშვობა სოფელი ბავშვების ცხოვრებისაგან არაფრით გამოირჩეოდა: მეზობლის ბიჭებთან ყაჩაღობას და ლახტობას თამაშობდა, ისმენდა მოხუცების საუბრებს საქართველოს ისტორიაზე, ომებზე, ხან საქონელს გარეკავდა ხოკიანთ სერზე, ტყებობდა ბუნების სილამაზით, გაოცებული თვალებით შეჰყურებდა ყველანაშინდის ეკლესიისკენ მიმავალ მოლოცვლებს და ტყვეთულ ურმებს და იხიბებოდა ალაზნის ველის თვალწარმტაცი პეიზაჟებით. მაგრამ ლალი ბავშვობა მალე დამთავრდა, 8 წლისას მამა გარდაეცვალა და ოჯახის რჩენაში დედის მხარდაცემის ტვირთი მას დასწოლია. მეორე კი უფროსი დის - მარიამის მეუღლეს, ალექსის, თბილისში წაუყვანია ლუკმა-პურის სამოწინააღმდეგო და ქალბატონების ოჯახში ჭურჭლის მრეცხავად მიუბარებია. სოფელში მხატვრული სამზარეულოს კედლებზე ნახშირით ხატავდა მირზაანში განცდილ-ნანახს. იშვიათად თუ არა სამგზავრო ფულს და თავისუფალ დროს გამოხატავდა, მაშინვე სოფელს ეწვეოდა, მამისეულ ვენახს მიაშურებდა, ხან ბარავდა, ხან თონხიდა. მალე დედაც გარდაეცვალა და სრულიად დაობლდა, ტკივილს ტკივილი დაემატა. სოფელში ჩასვლას მერე უმატა, როცა რკინიგზამ კონდუქტორის მოვალეობისაგან განთავისუფლდა და ვაჭრობას მიჰყო ხელი. სწორედ ამ პერიოდში ააშენა პატარა სახლი, რომელიც თავის დას, წერილობრივად ფეფეს დაულოცა. თუმცა, ვაჭრობის დიდი უნარი ვერ გამოუჩენია, თავი მოუხედავია და სამხატვრო ოსტატობისათვის მიუბრუნავს, რითაც მალე გაუთქვამს სახელი და თბილისის გარეუბნების სამიკნიტები და დუქნები სულ მისი ხელით ყოფილა მოხატული. სახელი „მხატვარი ნიკალა“ საყოველთაოდ გამხდარა ცნობი-

ნიკო იყო მოსული, როგორც ლეგენდა აუხსენელი... დიმიტრი შვირდნაძე

„ხედავ ფიროსმანს და გვერა საქართველო“. ბრიგოლ რომანიძე

„ჩემთვის დღემდე გაუგებარი რჩება, საიდან გაჩნდა ფიროსმანი, განა საოცარი არ არის?! ის ხომ თვითონ არის პირველწყარო!“ ლადო გუდიაშვილი

იყო მასთან საუბარი. მან შემომთავაზა სურათების დახატვა. ვერ უარი ვუთხარი, შემდეგ მითხრა, სასინჯად პირდაპირ კედელზე დავიხატო რამეს. ეს ნიკო ფიროსმანაშვილი იყო. მან ყუთი გახსნა, ხელში ფუნჯი აიღო და ხატვა დაიწყო. ნახატი ისეთი ლამაზი და ცოცხალი გამოვიდა, რომ მაშინვე შევეკეთე ათი სურათი. ის აქ ორ კვირას ცხოვრობდა. მე მას ვაჭმევდი, ვასმევდი, მაგრამ, როცა სამუშაო დამთავრა, როგორც საქირი იყო, ისე გაუშვასპინძლი, ვუყვიდე მატარებლის ბილეთი, ცოტა ფულიც მივეცი და საქართვო გაგამგზავნე. ირგვლივ ყველა მედუქნეს შურდა ჩემი სურათების, ნიკოსთვის შეეკეთათა, მაგრამ მე მათზე ეშმაკი აღმოვჩნდი“. ეს მედუქნე გვარად გოცამე გახლდათ.

ფიროსმანს ჰყავდა ძმობილი და მეცენატი „ბეგო“. ერთ-ერთ სურათზე წარწერა: „კამპანისა გაუმარჯოს, ბეგო ამრავლოს!“ ბეგო მუხრანის ხიდის სახელოვან ცხოვრობდა. მას ისე არაფერი უყვარდა ფიროსმანისა, როგორც მუშაობის სისწრაფე. ერთ გაზაფხულს დილას ნიკოს მუშაობა ჰქონდა გადაჭიმული და ფუნჯით ხელში თავისი მეცენატის მეკვეთას ელოდა, თუ არა დაახატვინებდა. ბეგო საგონებელში იყო ჩაყარდნილი, რადგან მანამდე ყველა სიუჟეტური შესაძლებლობა ამოეწურათ. აზრისთვის

ბეგო გამოდის ქუჩაში და თვალს მოჰკრავს დაჩარდახულ ურემს თელეთის მოლოცვლებით. ურემს ვერძო ჰყავს გამობმული, უბრალო ნიჭიერი ხარები და ნითელხალათა ბიჭი მოლტი ერეკება. ბეგო დუქნიდან ნიკო გამოუყვანია და ამ სცენის დახატვა უთხოვინა. ნიკო ურემს დააქტერდა, დუქანში შეპრუნდა, ფუნჯს ხელი დასტაცა, ერთხელ კიდევ გამოვიდა გარეთ და თვალი გააყოლა ურემს. მებრუნდა, არა-

ყოფილი და დასახლება. მანანა მაჭარაშვილი და მსმენელთათვის ფიროსმანის ბიოგრაფიის გასაცნობად სიტყვა ლია ქადაგიძეს გადასცა.

ქიზიყის ულამაზეს სოფელ მირზაანში 1862 წელს წარმოიშობა და გარდაეცა კაცის - ასლან ფიროსმანაშვილის და შრომისმოყვარე და ოჯახისთვის თავდადებული ქალის - თეკლე ტოკიშვილის ოჯახში დაიბადა მსოფლიოში სახელგანთქმული მხატვარი ნიკო ფიროსმანაშვილი. ნიკოს ჰყოლია ორი და - მარიამი და ფეფე. მისი ბავშვობა სოფელი ბავშვების ცხოვრებისაგან არაფრით გამოირჩეოდა: მეზობლის ბიჭებთან ყაჩაღობას და ლახტობას თამაშობდა, ისმენდა მოხუცების საუბრებს საქართველოს ისტორიაზე, ომებზე, ხან საქონელს გარეკავდა ხოკიანთ სერზე, ტყებობდა ბუნების სილამაზით, გაოცებული თვალებით შეჰყურებდა ყველანაშინდის ეკლესიისკენ მიმავალ მოლოცვლებს და ტყვეთულ ურმებს და იხიბებოდა ალაზნის ველის თვალწარმტაცი პეიზაჟებით. მაგრამ ლალი ბავშვობა მალე დამთავრდა, 8 წლისას მამა გარდაეცვალა და ოჯახის რჩენაში დედის მხარდაცემის ტვირთი მას დასწოლია. მეორე კი უფროსი დის - მარიამის მეუღლეს, ალექსის, თბილისში წაუყვანია ლუკმა-პურის სამოწინააღმდეგო და ქალბატონების ოჯახში ჭურჭლის მრეცხავად მიუბარებია. სოფელში მხატვრული სამზარეულოს კედლებზე ნახშირით ხატავდა მირზაანში განცდილ-ნანახს. იშვიათად თუ არა სამგზავრო ფულს და თავისუფალ დროს გამოხატავდა, მაშინვე სოფელს ეწვეოდა, მამისეულ ვენახს მიაშურებდა, ხან ბარავდა, ხან თონხიდა. მალე დედაც გარდაეცვალა და სრულიად დაობლდა, ტკივილს ტკივილი დაემატა. სოფელში ჩასვლას მერე უმატა, როცა რკინიგზამ კონდუქტორის მოვალეობისაგან განთავისუფლდა და ვაჭრობას მიჰყო ხელი. სწორედ ამ პერიოდში ააშენა პატარა სახლი, რომელიც თავის დას, წერილობრივად ფეფეს დაულოცა. თუმცა, ვაჭრობის დიდი უნარი ვერ გამოუჩენია, თავი მოუხედავია და სამხატვრო ოსტატობისათვის მიუბრუნავს, რითაც მალე გაუთქვამს სახელი და თბილისის გარეუბნების სამიკნიტები და დუქნები სულ მისი ხელით ყოფილა მოხატული. სახელი „მხატვარი ნიკალა“ საყოველთაოდ გამხდარა ცნობი-

ყოფილი და დასახლება. მანანა მაჭარაშვილი და მსმენელთათვის ფიროსმანის ბიოგრაფიის გასაცნობად სიტყვა ლია ქადაგიძეს გადასცა.

ქიზიყის ულამაზეს სოფელ მირზაანში 1862 წელს წარმოიშობა და გარდაეცა კაცის - ასლან ფიროსმანაშვილის და შრომისმოყვარე და ოჯახისთვის თავდადებული ქალის - თეკლე ტოკიშვილის ოჯახში დაიბადა მსოფლიოში სახელგანთქმული მხატვარი ნიკო ფიროსმანაშვილი. ნიკოს ჰყოლია ორი და -

შრომის კოდექსში შესატანი ცვლილებები და ხალხის აზრი

(მეოთხე გვერდიდან)

ჩემი აზრით ვერ უნდა გააფრთხილოს მან დასაქმებული და უნდა ჰქონდეს უნდა თუ არა ასე მუშაობის გაგრძელება. თვითონ კომპანიამ ერთპიროვნულად არ უნდა გადაწყვიტოს. კანონი უნდა ამ შემთხვევაში უნდა დამცემაროს და დამიცვას კომპანიის ზედმეტი ზემოქმედებისგან, უნდა დამცავს ჩემი შრომითი უფლებები. მხოლოდ ამ მრივ უნდა ჩაერიოს კანონი და არა დამატებითი სამუშაოს აკრძალვით. მაშინ ის დამატებითი სამუშაოები უნდა ანაზღაურდეს შესაბამისად. და არა ის, რომ რადგან ხელფასს გიხდის (მინ-მალურს) უფლება ჰქონდეს გაიძულოს მუშაობა. არც უნდა აკრძალოს და არც უფლება უნდა მისცეს დამსაქმებელს, რომ ზედმეტად შეზღუდოს დასაქმებულის უფლებები.

ზურაბი, 37 წლის: „ჩემი აზრით მსგავსი კანონპროექტი საჭირო არ იქნებოდა, დღევანდელ შრომით ბაზარზე რეალურად რომ კანონი კანონობდეს. ახალი რეგულაციები მაშინ ხდება საჭირო, როცა არსებული ვერ ან არ არის მორგებული არსებულ რეალობას. ძალიან დიდი ხნის განმავლობაში ინტერნეტ თუ რეალურ სივრცეში ისმის შრომითი უფლებების დარღვევის ფაქტებზე, ამას ყველა ვხედავთ, გვესმის და ვწუხვართ, მაგრამ რეალური და ხელშეახლება არაფერი შეცვლილა არც ბიზნესის და არც სახელმწიფოს მხრიდან. ვფიქრობ, მსგავსი ფორმულირებით (აკრ-

ძალიან) კანონის შემოტანა, დიდ შედეგს ვერ მოგვცემს, რადგან არსებული ეკონომიკური მდგომარეობით პოტენციური დასაქმებული გვერდს ვერ აუვლის გადაჭარბებულ სამუშაო საათებს. თუ სანქციებს და ამ სანქციების აღსრულების მექანიზმებს უფრო მეტი ყურადღება მიექცევა, ცვლილებები კიდევ შესაძლებელია. რადიკალური კანონის მიღება ნაკლებ ეფექტიანი მგონია, როცა ბიზნესი მიხვდება, რომ არ ეპატიება შრომითი უფლებების დარღვევა, მაშინ ის მეტად იზრუნებს თავის დასაქმებულის კეთილგანზობის მოპოვებაზე და მისი უფლებების დაცვაზე“.

დავითი, 21 წლის: „ჩემი აზრით, ეს არის ძალიან ადამიანზე, მითუმეტეს როდესაც მოქალაქის საშუალო ხელფასი ძალიან დაბალია და ეკონომიკური მდგომარეობა ძალიან გაუარესებული. ამიტომ ადამიანს აუკრძალო ორ სამსახურში იმუშავოს უამრავი ოჯახის მდგომარეობა მკვეთრად გააუარესებს. სახელმწიფო ამ შემთხვევაში ზღუდავს თავისუფალ ბაზარს. ბიზნესსა და დასაქმებულს შორის არის თანხობა რომ იმუშავოს ორ და მეტ სამსახურში, ხოლო სახელმწიფო რატომღაც ერევა ამაში. ეს გამოიწვევს ბაზარზე კვალიფიციური ხელის დეფიციტს, რადგან თუ კვალიფიციური ადამიანი თანხმობს ორ კომპანიაში იმუშავოს და ორივე კომპანია თანხმობს და კმაყოფილი, და როდესაც ამას კრძალავს, ბაზარზე დეფიციტი ჩნდება, რაც შემდგომ ფასების ზრდას იწვევს. შესაბამისად, მისაღებელი სერვისიც ძვირდება. ასევე საგულისხმოა

ისიც, რომ ბიზნესს გარემოს როდესაც ასეთი რეგულაციები აქვს, ახალი ბიზნესი არ ჩნდება, ინვესტორები თავს იკავებენ ინვესტიციისგან. ვფიქრობ გამოსავალი აქედან ისაა, რომ დასაქმებულმა და დამსაქმებელმა თავად შექმნან კონტრაქტი და სამუშაო პირობები. სჯობია კომპანიებმა ინ-

დივიდუალურად შესთავაზონ საკუთარი პირობები პოტენციურ დასაქმებულს. არსებულ კანონმდებლობას რაც შეეხება არა-თუ უნდა გავამკაცროთ, არამედ მეტი ლიბერალიზაციისკენ უნდა გადავდგათ ნაბიჯები. თუ ვინმე ძალიანობის მსხვერპლია, თუ იძულებით მუშაობს ადამიანი, დიხს, უნდა იყოს სანქციებიც, ზედამხედველობის მექანიზმებიც, მაგრამ თუ თავისი ნებაა, ვისგან იცავს სახელმწიფო საკუთარი თავისგან? რატომ ჰგონია „ჩინოვნიკს“ რომ ჩემზე უკეთ იცის რა არის ჩემთვის კარგი, ერთი სამსახური თუ სამი? ეს ხომ კომუნისზია, როდესაც სახელმწიფო საზღვრავდა ვის, სად, რამდენი და რაგორ ემუშავა“.

როზმორც ბამპიტოვსკამ აჩვენა სკამ-ტიციზმი სტარპოვს მსბავსი კანონ-

ციები არც ისა მომხივალულა ეჩვენება. თუმცა ერთი რამ ცხადია: შრომით ბაზარს დღეს ძალიან უჭირს და სწორი, დახვეწილი და კარგად მომზადებული კანონი შეიძლება გარანტიც კი იყოს დაცული შრომითი უფლებებისა და პროფესიონალი მუშა ხალხის მოსაძიებლად. ეს კი სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია ნებისმიერი სფეროს წარმატების და წინსვლისთვის.

მომზადდა შუშუნა ყანაშვილმა

ახალი რეალობა ახლო აღმოსავლეთში, ფაქტობრივად ქცეული რუსეთი და საფრთხეები საქართველოსთვის

თურქეთის ოპერაცია სირიის ჩრდილოეთში დასრულებულია. შეთანხმებას, რომელიც სოჭში, 22 ოქტომბერს, თურქეთისა და რუსეთის პრეზიდენტებს შორის შედგა, თურქულმა მედიამ ისტორიული შეთანხმება უწოდა. ერდოღანისა და პუტინის შეთანხმების შედეგები ასეთია: ქურთებს გაასახლებენ სირიულ ლტოლვილებს; სირია-თურქეთის საზღვრის პატრულირება მოხდება ერთობლივად რუსეთის სამხედრო პოლიციასთან ერთად; კრემლის მონაწილეობით უნდა დაიწყოს დიალოგი სირიის ხელისუფლებასთან, რომელმაც თურქეთთან დიპლომატიური ურთიერთობა 8 წლის წინ

განწყობა. პუტინის განცხადებით უნდა დაიწყოს დიდი დიალოგი ქურთებთან.

„სირია რუსეთს ჩაბარდა. ქურთების საკითხით ახლა კრემლი დაკავდება. ტრამპს ისლა დარჩენოდა ტვიტერში დაენერა კარგი ამბებია ახლო აღმოსავლეთში“ - ასე ეხმაურება ახლო აღმოსავლეთში მომხდარ ამბებს სამხედრო ექსპერტი, ამირან სალუქვაძე.

- როგორი შეიძლება იყოს ახალი პოლიტიკური დღის წესრიგი ახლო აღმოსავლეთში, იმ რეალობის გათვალისწინებით, რომელიც სირიაში ბოლო დროს განვითარებული ამბების შედეგად დადგა?

- დღეს არსებული რეალობა ასეთია, სამეულ-რუსეთი, თურქეთი და ირანი განაგებს სირიის ბუდს (რა თქმა უნდა, ასადის მეტ-ნაკლებად ჩართულობით). ამ სამეულში რუსეთი ფაქტობრივია. მოგვწონს ჩვენ თუ არა ეს ასეა. სულ ახლახანს ვიხილეთ პუტინის პომპეზური ვიზიტები საუდის არაბეთსა და ეგვიპტეში, რასაც შედეგად მოჰყვა საკმაოდ მასშტაბური პაკეტი ეკონომიკური და სამხედრო სფეროებში.

- სამხრეთ აფრიკაშიც გაგზავნა ორი ბირთვული ბომბა მშენი სასწავლო მისიით, ამ რეგიონთან სამხედრო კავშირების განმტკიცების მიზნით. მოსკოვი ზედმეტ ხარჯებს ხომ არ იღებს თავის თავზე, რაც შესაძლოა მერე ძვირად დაუჯდეს?

- კრემლში ამბობენ, რომ საბჭოთა კავშირის შეცდომებს არ გაიმეორებენ და ზედმეტ, გაუმართლებელ ხარჯებს არ აიღებენ თავის თავზე. ყოველ შემთხვევაში, სირიაში მოქმედებებით ფინანსური წაგება არ უნახავს, იმისდა მიუხედავად, რომ საკმაოდ დიდი კონტიგენტი ჰყავდა გაგზავნილი, საავიაციო და საზღვაო ფლოტის სახით. სხვათა შორის, სახელმწიფოსთვის დადი მნიშვნელობა არ აქვს, ჯარი თავის

ტერიტორიაზე, პოლიგონზე სწავლებებზე ხარჯავს საბრძოლო მასალებს თუ სხვა ქვეყანაში, თუნდაც საომარ მოქმედებებში. საბჭოთა კავშირის სხვა ქვეყნებში განხორციელებული სამხედრო მოქმედებებისა და სწავლებების დროს განულები ხარჯები ნამდვილად დაანვა ტვირთად, თუმცა დღეს მოსკოვს სხვა რეალობა აქვს. მაგალითად, მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის პერიოდში ნავთობის ფასი 30 დოლარზე იყო ჩამოსული, სირიის მოვლენებში რუსეთის ჩართვის შემდეგ ნავთობის ფასმა 65-დან 70-მდე დაიწყო რყევა, რაც რუსეთისთვის საკმაოდ მომგებიანი აღმოჩნდა. სხვათა შორის, არც ახლა სირიისთვის რუსეთის ჩართულობა ღვთის საჩუქარი იქნება. დიდი ალბათობით, ძალიან მალე სირიაში რუსული ენერჯოკომპანიები გააქტიურდებიან. აღსანიშნავია ისიც, რომ ცოტა ხნის წინ მოსკოვმა თურქეთთან სარაკეტო სისტემების მიყიდვაზე გააფორმა ორმხრივად-ნახევარ დილარია-ნი კონტრაქტი. დაახლოებით ასეთივე ღირებულების კონტრაქტი გააფორმა საუდის არაბეთთან... რუსეთი ერთის მხრივ ხარჯავს, მაგრამ მეორეს მხრივ აფორმებს დიდ კონტრაქტებს, სამხედრო თანამშრომლობის კუთხით.

- ასეთი რეალობის ფონზე, შეიძლება ითქვას თუ არა, რომ ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა რუსეთს კარტლანში მისცა, როდესაც სირიიდან ჯარები გაიყვანა?

- ამერიკის შეერთებულ შტატებს სხვა გამოსავალი არ ჰქონდა. იძულებული გახდა თავი აერიდებინა ერთის მხრივ, რუსეთთან და მეორეს მხრივ „ნატოს“ წევრ თურქეთთან ურთიერთობის გამწვავებას. „თეთრმა სახლმა“ ერდოღანი საბრძოლო მოქმედებების მხოლოდ 5 დღით შეჩერებაზე დაიყოლია. ფაქტია, სხვა ვერაფერზე შეთანხმდნენ და ვაშინგტონმა გაცლა არჩია. სხვათაშორის, ამ განაცხადების მიღებამდე ამერიკელებსა და თურქებს შორის გარკვეული ინციდენტიც მოხდა. თურქულმა შეიარაღებულმა ძალებმა ამერიკული ბაზების მისამართით რამდენიმე გასროლა განხორციელეს. მერე კი თავი იმართლეს, არ ვიცოდით, რომ ამერიკის ჯარის ბაზა იყო, მაგრამ ეს რა დასაჯებელია? ერდოღანის პოზიციიდან გამომდინარე და სამეულის - რუსეთი, თურქეთი და ირანის მიერ სირიაში ისეთი რეალობა შეიქმნა, რომ ამერიკას ან ჯარის კონტიგენტი უნდა გაეზარდა ან ის ათასკაციანი ჯგუფიც გაეყვანა. კონტიგენტის გაზდა დიდ ხარჯებთან იქნებოდა დაკავშირებული, გარდა ამისა იქნებოდა

„ნატოს“ ქვეყნებს შორის დაპირისპირების საფრთხეც, ამიტომ არჩია გაცლა. სხვათა შორის, ნიშანდობლივია, რომ სოჭში პუტინსა და ერდოღანს შორის მოლაპარაკება მთელი 6 საათი მიმდინარეობდა. ეს იმაზე მეტყველებს, რომ შეთანხმებას იოლად ვერ მიაღწიეს. ამკარაა, რომ სირიაში და ასევე რეგიონში არსებული ვითარების ხანგრძლივი განხილვის შედეგად მიიღო ერდოღანმა ცეცხლის შეწყვეტის განცხადება.

- ე.ი. რუსეთს ეკისრება არცთუ ისე მარტივი მისია, იყოს მთავარი მომლაპარაკებელი თურქებს, ქურთებს, სირიისა და ირანის ხელისუფლებებს შორის. რა შედეგის დადება შეუძლია რუსეთს ამ მიმართულებით, თუ გათვალისწინებთ, რომ ამ ხალხებს შორის, საკმაოდ რთულია შეთანხმების მიღწევა, განსაკუთრებით თურქებსა და ქურთებს შორის, რომელთა ისტორიული მტრობა ასწლებულია ითვლის?

- რუსეთი სწორედ ამ თემით დაიწყებს თამაშს. პუტინი შეეცდება ამერიკელებისგან მიტოვებული ქურთების ნდობა მოიპოვოს. მთავარ ამოცანად ჩათვლება, ცეცხლის შეწყვეტა და მეფიციების მეტ-ნაკლებად შენარჩუნება. მერე დაიწყება რაიმე სახის ფორმატით ქურთულ-თურქული საკითხის განხილვა, რომელიც დროში განვლილი პროცესი იქნება მანამდე, ვიდრე რეგიონში რაიმე ახალი მოხდება.

- ამერიკელების მიერ ქურთების „მიტოვება“ რამდენად არის მაგალითი ჩვენთვის?

- ის, რომ საქართველო ამერიკისთვის სტრატეგიულ პარტნიორად რჩება, ამას ვაშინგტონი მკვეთრად აფიქსირებს. ახლა მთავარია ჩვენ ვანარბოთი გონივრული პოლიტიკა. საბედნიეროდ, აქ არ არის ის სიტუაცია, რაც სირიაშია. იქ რუსეთმა ფაქტობრივად სტატუსი საომარი მოქმედებების პერიოდში შეიძინა. ჩვენ ყველანაირად უნდა ვეცადოთ სტაბილურობა შევიწარმოოთ. ზოგადად, მთელ მსოფლიოში დაძაბული ვითარება, რად-

გან ამერიკა და რუსეთი გამო-დიან ფუნდამენტალური შეთანხმებებიდან, რაზეც ეყრდნობოდა მსოფლიო უსაფრთხოების არქიტექტურა. მოსკოვი და ვაშინგტონი გამოვიდნენ საშუალო და მცირე

მანძილის რაკეტების შეთანხმებიდან, ასევე ანტირაკეტების სისტემების შეთანხმებიდან. იწყება ყველა იმ შეთანხმების მოშლა, რაც საბჭოთა კავშირსა და ამერიკას შორის შედგა. მძიმე, სარისკო პერიოდს გაგრძელება იქამდე, ვიდრე მხარეები ახალი შეთანხმების გაფორმებას არ დაიწყებენ. ახლა ყოველად დაუშვებელია ჩვენი ქვეყნის ხელისუფლებასა და ოპოზიციის მიერ ერთმანეთის დისკრედიტირებისთვის მნიშვნელოვანი თემების, განსაკუთრებით საოკუპაციო თემით სპეკულირება.

- რას გულისხმობთ, ის რაც დღეს საოკუპაციო ხაზთან ხდება, პოლიტიკური სპეკულაციის შედეგია?

- დიხს. აბა, რას ნიშნავს მცოცავი ოკუპაცია? ეს არის ხელისუფლების დისკრედიტაციის მცდელობისთვის მოგონილი ტერმინი. რა, საზღვარს მოაცოცებენ? არა, ბატონო, უკვე ოკუპირებულ ტერიტორიას საზღვარს ავლებენ იმ რუკების თანახმად რაც ე.წ. სეპარატისტებს აქვთ. ეს არის დროში მიზანმიმართულად განვლილი ლონისძიება. რეალურად, ამ საზღვრის შემოვლებას სულ ერთი თვე უნდა. რუსები აკეთებენ? ჩაასობენ ბოძებს, რამდენიმე თვის შემდეგ შემოაგვებენ მავთულხლართებს. გავა მანეთს დააპირისპირონ. ჩვენ არც რუკებზე საუბარი და აუიოტაჟი გვანყობს. რა, დაფუჯდეთ ოსებს, ჩვენი რუკებით და საზღვრის დემარკაციაზე დავიწყით საუბარი?! ძალიან ფრთხილი პოლიტიკა გასატარებელია, არ შეიძლება ამ საკითხთან დაკავშირებით ოპოზიციის და ხელისუფლება ერთმანეთს უპირისპირდებოდეს... ეს ის საკითხია, რამიც ერსა და ბერს ერთად დგომა გვმართებს. მით უფრო ისეთ რთულ პერიოდში, როგორც ახლა მსოფლიოში შექმნილი.

მეზობლები: ნუნუ გოგიაშვილი, თამარ გონაშვილი, ვარდიკო ყოჩიაშვილი თანაგრძნობას უცხადებენ ნატო მიშველია-ბოსტამილის მამის

გ ა ლ ა ქ ი მ ი ნ ის

გარდაცვალების გამო.

შვილები: დიტო, თინიკო ბენაშვილები, და იზოლდი, დისშვილები: ნანა, გელა ნატროშვილები იუნყებთან

რ ო ლ ა ნ დ გ ე ნ ა შ ვ ი ლ ის

გარდაცვალებას. დაიკრალა 24 ოქტომბერს ქ. დედოფლისწყაროში.

„ჰამიდ, მარტო არ ხარ, პაპროტესტებით ნაადრევ ქორწინებას“

გარდაბნის რაიონის სოფელ თაზაქენდის სკოლის მასწავლებლის ჰამიდ სადიკოვის მხარდასაჭერად, რომელსაც რამდენიმე დღის წინ, სოფლის ცენტრში იძულებით ბოდიში მოახდევინეს იმის გამო, რომ გოგოს ძალით მოტაცება გააპროტესტა და უხუცესები გააკრიტიკა, მუსლიმმა ახალგაზრდებმა მხარდასაჭერი კამპანია დაიწყეს.

„სალამ, ჩვენ მოვალე ვართ თქვენს წინაშე. მოვლივართ, გავაჭვართ ჩვენი თემისა და საზოგადოების საკითხები. მოვლივართ იმისთვის, რომ ვიგრძობოთ უსამართლოების წინააღმდეგ. მოვლივართ, რათა გავაპროტესტოთ ნაადრევი ქორწინება და გომოვინოთ ძალით მოტაცება. მოვალე ვართ, რათა მხარი დავუჭიროთ ჩვენს მასწავლებლებს, პეიზებს, მაცნობარებს, ინჟინერებს. მოვლივართ, რათა დავიცვათ ჩვენი კულტურა და ისტორია. ჰამიდ, შენ მარტო არ ხარ... ნუ შეგვიმსგავსებულს, სათემოლი თუ გაქვს, მე მითხარი, მე ჰამიდ ვარ,

ჩვენც ჰამიდი ვართ“ - ამბობენ ვიდეომიმართვის მონაწილეები.

„ჩემი ყოფილი მოსწავლე ძალით გაიტაცეს. დღეს მას უნივერსიტეტში პირველი ნაბიჯები უნდა გადაედგა. აი, ასეთი ნაბიჯების, არაკაცებისა და ბინძური ადამიანებისგან შედგება ჩვენი თემი. ახლა ბინძურწვერიანი ალკალები უხუცესები დაიწყებენ, „შერიგდით და დასრულდეს ყველაფერი“, — ამ შინაარსის ფეისბუქ-პოსტის გამო ახალგაზრდა პედაგოგი სკოლიდან გამოიყვანეს და სოფლის ცენტრში ბოდიშის მოხდა აიძულეს. ბოდიშის მოხდის ამსახველი ვიდეო კი სოციალურ ქსელში გაავრცელეს.

შინაგან საქმეთა სამინისტრომ მომხდართან დაკავშირებით, გამოიძიება სისხლის სამართლის კოდექსის 150-ე მუხლით დაიწყოს, რაც იძულებას გულისხმობს. პოლიციას ამ დრომდე არააინ მიუცია სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა.

მასწავლებლობის მსურველებს უფასოდ მოამზადებენ

სახელმწიფო მასწავლებლობის მსურველებს და პრაქტიკოს პედაგოგებს უფასოდ მოამზადებენ. განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრომ სამინისტრომ ახალი პროგრამა - „მასწავლებლის ეროვნული სკოლა“ წარადგინა.

პროგრამა მალაქმითიანი სოფლებისა და მცირეკონტიგენტის სკოლებისთვის არის გათვლილი. მასწავლებლები მომზადდებიან შემდეგი საგნებისთვის: ფიზიკა, მათემატიკა, ტექნოლოგიები; ბიოლოგია და ქიმია; სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება; ისტორია, გეოგრაფია, სამოქალაქო განათლება; დანყებითი განათლება (ქართული, მათემატიკა, ბუნებისმეტყველება); მსმენელები ასევე მომზადდებიან ქართულ ენასა და ლიტერატურაში და ფიზიკურ აღზრდაში. ჩვენ შევეცადეთ, სკოლის დირექტორების შეფასებები მოგვესმინა.

ნაწარმი ჭილიტაშვილი (დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის სამრეკლოს საჯარო სკოლის დირექტორი): „ძალიან კარგი და დროული პროგრამაა. ჩვენი რაიონიდან, ქვემო ალაზნისპირა სოფლები ისეთი მანძილით არის დაშორებული, რომ იქ თბილისიდან მასწავლებლები ნამდვილად ვერ ჩამოვლენ, თან მცირეკონტიგენტის სკოლებია. ამიტომ მასწავლებლებისთვისაც უკეთესია მეტი დატვირთვა, მეტი საგაკვეთილო საათები და შესაბამისად, ანაზღაურება მეტი ექნებათ. პირადად, მე ქიმიასაც ვასწავლი და ბუნებისმეტყველებასაც და ვაპირებ, ბიოლოგიაც ვასწავლო, თუკი გაჩნდება ვაკანსია. სპეციალობით ქიმიისა და ბიოლოგიის მასწავლებელი ვარ, გამოცდა ჩავაბარებ ბუნებისმეტყველებაში და უფლება მაქვს, რომ ქიმიასაც ჩავატარო გაკვეთილები და ბიოლოგიაშიც. ჩვენი სკოლის დანყებითების მასწავლებელი გვემავს ამ პროგრამაში ჩართვას“.

მაკა ბანინაშვილი (დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის ქვემო ქედის საჯარო სკოლის დირექტორი): „მგონია, რომ ძალიან კარგი და მისასალმებელია. ჩვენ ტერიტორიულადაც ისე ვართ, მგონი, მაინც არ იტყვიან უარს მასწავლებლები. მაგრამ არ მიმაჩნია, რომ რამდენიმე საგანი შეიძლება ერთმა მასწავლებელმა ერთნაირად იცოდეს. სწორი არ არის სამოქალაქო განათლების მასწავლებელმა ასწავლოს გეოგრაფია“.

მანანა ჭილიტაშვილი (დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის არბოშის საჯარო სკოლის დირექტორი): „ძალიან დადებითად და პოზიტიურად შევაფასებ, რადგან საშუალება ეძლევა მასწავლებელს, მოახდინოს დროში ორიენტირება და სტატუსის ცვლილება, რასაც სახელმწიფო სთხოვს. ახლაც ხდება ასეთი რამ, რამდენიმე საგანს ასწავლის ერთი მასწავლებელი, თუ კვალიფიკაციას დაადასტურებს“.

რეგიონის სკოლებში მოქმედი პედაგოგების საჭიროებებისა და პრობლემების გაცნობის მიზნით საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის მოადგილე, ირინა აბულაძე, მოსახლეობასთან შეხვედრებს აგრძელებს. ამჯერად, მინისტრის მოადგილე აღმასრულებელ და საკანონმდებლო ორგანოების წარმომადგენლებთან ერთად, მცხეთა-მთიანეთის რეგიონის მოსახლეობას შეხვდა. სამუშაო შეხვედრები ყველა რეგიონში უნდა გაიმართოს.

შეხვედრების ფარგლებში საუბარი წარმართა განათლების რეფორმის მიმდინარეობაზე, ირინა აბულაძის გაცხადებით, მასწავლებლების და სკოლის ადმინისტრაციის მხრიდან ძალიან დადებითად შეფასდა ის მზარდი სახელფასო პოლიტიკა, რომელიც 2019 წლიდან განხორციელდა და დაგეგმილია მომავალი წლების განმავლობაშიც.

„ჩვენ ასევე ვისაუბრეთ გამოწვევებზე, როგორც არის სკოლების ინფრასტრუქტურული მდგომარეობა, სასწავლო პროცესში მიმდინარე სირთულეები. ეს შეხვედრები ძალიან მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ რეფორმის პროცესი მიმდინარეობდეს სკოლების საჭიროებებიდან გამომდინარე და იმისათვის, რომ მოსახლეობა სრულად ინფორმირებული იყოს სამინისტროსა და მთავრობის მხარდაჭერის ხედვებზე.“

შეხვედრები მომავალშიც გაგრძელდება და სკოლებთან, მასწავლებლებთან, მშობლებთან და სკოლის ადმინისტრაციასთან მუდმივ რეჟიმში ახლო კომუნიკაციაში ვიქნებით“ - აღნიშნა მინისტრის მოადგილემ.

მადლიერება!

მინდა, მადლიერება გამოვხატო ქალბატონ ნონა ნატროშვილის მიმართ, რომელმაც საჭირო ნივთებით მომარაგა და დამხმარა მაშინ, როდესაც მე ძალიან მიჭირდა. ქალბატონი ნონა ძალიან გულისხმიერი და კეთილშობილი ადამიანია. ღმერთმა გვიმრავლოს ასეთი ადამიანები.

პატივისცემით,
ვერა ერგამელიძე

ი ყ ი დ ე ბ ა ბ ი ნ ა !

ქ. დედოფლისწყაროში, ცენტრალურ მაგისტრალზე, ყოფილი მესამე სკოლის (ილიაუნის ფილიალი) წინ, იყიდება ერთოთახიანი კორპუსის ბინა პირველ სართულზე, სათავსოთი. რუსთაველის ქუჩა №116. ფასი: 2 700 \$.

☎ 593 275-275

უ ლ ო ს ა ვ ე ნ !

ნიწო იაკობიშვილს!

ნიწო, ჩემო ძვირფასო და უცვლელი მეგობარო, გილოცავ დაბადების დღეს, გისურვებ ჯანმრთელ სიცოცხლეს და უღრეს სიხარულს შენს ქმარ-შვილთან, შვილიშვილებთან, შვილთაშვილებთან და შვიდეულთან ერთად.

წლების სიმრავლე ვერას დაგაკლებს და რატომ? იმიტომ, რომ „ხანდაზმულობაში შემორჩენილი ახალგაზრდა“ ხარ... შეგადარებდი თვით ვარდს, გადამდიდეს, მსოფლიო უკეთესს, შენი დიმიდი მწით ნაქარგია, თანაც უნაკლო, შენ შვიდეულის მარგალიტი ხარ, მისი მშვენიერება, მე ამას ვამბობ წრფელი გულით, არც შეიძლება.

სიყვარულით, ძეთივენ ოზბეტილაშვილი

გ ა ნ ს ხ ა დ ე ბ ა !

2 ნოემბერს 18 წლამდე და 3 ნოემბერს 18 წლიდან ზემოთ დაინტერესებულ პირებს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა ცენტრი გინვით ამირან ბილაშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილ საჭადრაკო ტურნირში მონაწილეობის მისაღებად. გამარჯვებულებს გადაეცემათ მედლები და სიგელები, ხოლო გარკვეულ კატეგორიებს კი - ფულადი პრიზები. მონაწილეების ასაკი შეუზღუდავია. რეგისტრაცია დაიწყება დღის 10 საათზე. მისამართი: კოსტავას ქ. №3. საკონტაქტო პირი: ლელა ბილაშვილი, 595 09 05 13

ყ უ რ ა დ ე ბ ა !

1 ნოემბერს, დღის 1 საათზე, თბილისში, საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის (გუდიაშვილის ქ.№7) საგამოფენო დარბაზში ქართული გვარების შეკრების საქველმოქმედო კავშირი და დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის მნივობართა ასოციაცია წარმოგიდგენთ პროექტს „გახსოვდეს, ვისი გორისა ხარ“. ღონისძიების წამყვანია პოეტი და პუბლიცისტი ნანი საბანაძე.

პროექტში სპეციალური მიწვევით მონაწილეობას მიიღებენ მრავალი რესპუბლიკური თუ საერთაშორისო კონკურსების ლაურეატები, ახალგაზრდა თაობის ქართველ პიანისტთა გამორჩეული წარმომადგენლები: გიორგი გიგაშვილი, ელენე შავერზაშვილი, გია აბაკელია, თათა კვანტალიანი და სხვები. დასწრება თავისუფალია.

ა მ ი ნ დ ი		დ ე დ ო ფ ლ ი ს ტ ყ ა რ ო	
ორშაბათი 28.10 დღე 13°	სამშაბათი 29.10 ღამე 10°	ოთხშაბათი 30.10 დღე 13°	სუთშაბათი 31.10 ღამე 11°
პარასკევი 01.11 დღე 10°	შაბათი 02.11 ღამე 9°	კვირა 03.11 დღე 9°	ღამე 6°

გამომცემელი შპს „შირაქი“ დირექტორი ინგა შიოლაშვილი რედაქტორი ნაირა გორაშვილი-პოპიაშვილი წერილში მოყვანილ ფაქტებსა და ციფრებს პასუხს ავებს ავტორი.	სარედაქციო კოლეგია: შუშუნა ყანჩაშვილი (ყურნალისტი); ელზა ხარაშვილი (სტილისტ-მენეჯერი); ნათელა პოსტაშვილი (ბუღალტერი); ნინო ზანაშვილი (ოფის-მენეჯერი); მზინა ქანდაძე (დისტრიბუტორი); ზურაბ ბუნაშვილი (კომპიუტერული უზრუნველყოფა). გაზეთი აიწყო და დაკაბადონდა „შირაქის“ კომპიუტერულ ბაზაზე. ყოველკვირეული გამოცემა იბეჭდება შ.პ.ს „კოლორ პრესის“ სტამბაში.	რედაქციის მისამართი: ქალაქი დედოფლისწყარო, ფირომანის №18, ტელ. 0 356 22 55-49; 598 72-18-72 (დირექტორი) 591-97-73-26 (რედაქტორი)	რეგისტრირებულია დედოფლისწყაროს რაიონის სასამართლოს მიერ, №6014-468.
--	--	--	---